

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/20-10/5
URBROJ: 613-09-21-74
Bjelovar, 4. studenoga 2021.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

Upravljanje komunalnom
infrastrukturom u
jedinicama lokalne
samouprave na području
Bjelovarsko-bilogorske
županije

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	4
METODE REVIZIJE	4
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	5
UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	8
Podaci o komunalnoj infrastrukturi	16
Grad Bjelovar	22
Grad Čazma	34
Grad Daruvar	46
Grad Garešnica	58
Grad Grubišno Polje	68
Općina Berek	79
Općina Dežanovac	90
Općina Đulovac	102
Općina Hercegovac	113
Općina Ivanska	125
Općina Kapela	137
Općina Končanica	149
Općina Nova Rača	160
Općina Rovišće	171
Općina Severin	184
Općina Sirač	195
Općina Šandrovac	207
Općina Štefanje	218
Općina Velika Pisanica	229
Općina Velika Trnovitica	241
Općina Veliki Grđevac	252
Općina Veliko Trojstvo	264
Općina Zrinski Topolovac	276
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO- BILOGORSKE ŽUPANIJE	286
Prilog 1	290
Prilog 2	291
Prilog 3	292
Prilog 4	293
Prilog 5	295

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA
KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM U JEDINICAMA
LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. srpnja 2020. do 4. studenoga 2021.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je upravljanje komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Prema odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), jedinice lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana i to osobito poslove koji se, između ostalog, odnose i na komunalno gospodarstvo. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20), komunalno gospodarstvo je cjelovit sustav obavljanja komunalnih djelatnosti, građenja i održavanja komunalne infrastrukture te održavanja komunalnog reda na području jedinica lokalne samouprave, a temelji se na načelima zaštite javnog interesa, solidarnosti, javne službe, neprofitnosti, univerzalnosti i jednakosti pristupa, kontinuiteta i kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti, ekonomičnosti i učinkovitosti, zaštite korisnika, prostora, okoliša i kulturnih dobara, sigurnosti, javnosti, prihvatljivosti cijene komunalnih usluga, zaštite ugroženih kategorija građana i drugim načelima.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave u vezi s vođenjem evidencija o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te obavljanjem nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom u 2019. i 2020.

U svrhu ocjene učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu
- provjeriti normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom
- provjeriti upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom
- ocijeniti učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije proučena je pravna regulativa kojom je uređeno komunalno gospodarstvo i stručne publikacije o komunalnom gospodarstvu te su analizirani podaci iz izvješća o prije obavljenim revizijama jedinica lokalne samouprave, podaci iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave i drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- obavljen je uvid u unutarnje akte i dokumentaciju jedinica lokalne samouprave
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika
- pribavljena su obrazloženja od odgovornih osoba o aktivnostima u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te unutarnjih akata, kao i poduzetih aktivnosti jedinica lokalne samouprave u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Upravlja li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Imaju li jedinice lokalne samouprave cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu?
- Jesu li jedinice lokalne samouprave normativno uredile upravljanje komunalnom infrastrukturom?
- Upravlja li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima?
- Jesu li jedinice lokalne samouprave uspostavile učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom te jesu li osigurale učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidentiranje komunalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi ○ odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi dostavljaju se nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige ○ jedinica lokalne samouprave pribavlja geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavlja nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru ○ jedinica lokalne samouprave ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži propisane podatke i akte ○ građevine komunalne infrastrukture evidentirane su u poslovnim knjigama jedinice lokalne samouprave i iskazane su im vrijednosti

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ građevine komunalne infrastrukture obuhvaćene su godišnjim popisom imovine i obveza na kraju 2019. te su im knjigovodstvena stanja usklađena sa stvarnim stanjima utvrđenim popisom ○ podaci o komunalnoj infrastrukturi u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji i evidenciji komunalne infrastrukture su usklađeni
2.	Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnim djelatnostima kojom su pobliže određeni poslovi koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti i drugih djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na području jedinice lokalne samouprave te se smatraju komunalnim djelatnostima ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave pri povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti vlastitim trgovačkim društvima donijelo je propisane odluke s propisanim elementima ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave pri osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti donijelo je odluku o osnivanju koja sadrži propisane odredbe ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020., u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, koji sadrže propisane elemente ○ doneseni programi objavljeni su u službenom glasilu ○ gradonačelnici odnosno općinski načelnici podnijeli su predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture odnosno programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. ○ podnesena izvješća objavljena su u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnom doprinosu ○ odluka o komunalnom doprinosu objavljena je u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnoj naknadi ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom je određena vrijednost boda komunalne naknade ○ odluka o komunalnoj naknadi i odluka o vrijednosti boda komunalne naknade objavljene su u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnom redu
3.	Upravljanje komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ komunalne djelatnosti obavljaju se na način utvrđen donesenim odlukama ○ opći uvjeti isporuke komunalnih usluga doneseni su uz suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga ○ jedinica lokalne samouprave osigurala je objavu općih uvjeta isporuke komunalnih usluga u službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama ○ cjenik komunalnih usluga te njegove izmjene i dopune donesene su uz suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga ○ jedinica lokalne samouprave organizirala je zajedničko obavljanje komunalnih djelatnosti s drugim jedinicama lokalne samouprave radi smanjenja troškova upravljanja komunalnom infrastrukturom ○ je li u slučaju zajedničkog obavljanja komunalnih djelatnosti predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave o tome donijelo odluku te jesu li međusobna prava i obveze jedinica lokalne samouprave uređene ugovorom

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti na svom području te je djelatnosti povjerila drugoj jedinici lokalne samouprave ○ u slučaju povjeravanja komunalnih djelatnosti drugoj jedinici lokalne samouprave, međusobna prava i obveze jedinica lokalne samouprave uređene su ugovorom ○ jedinica lokalne samouprave ustrojila je zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara s drugim jedinicama lokalne samouprave radi smanjenja troškova održavanja komunalnog reda na svom području ○ u slučaju ustrojavanja zajedničkog obavljanja poslova komunalnih redara zaključen je ugovor
4.	Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave propisala je ovlasti i odgovornosti svojih zaposlenika u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom ○ jedinica lokalne samouprave analizira i vrednuje učinke upravljanja komunalnom infrastrukturom kako bi se osiguralo učinkovito zadovoljavanje javnih potreba građana u području komunalnog gospodarstva te poduzima mjere u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva ○ unutarnjim revizijama obuhvaćene su aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim**, ako jedinice lokalne samouprave imaju cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi, ako su normativno uredile upravljanje komunalnom infrastrukturom, ako komunalnom infrastrukturom upravljaju pažnjom dobrog gospodara te ako je uspostavljen učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i ostvarivanjem učinkovitosti u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na evidentiranje i vođenje podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanje komunalnom infrastrukturom te funkcioniranje sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i nije ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili osobe koja obavlja komunalnu djelatnost, a odnosi se na **nerazvrstane ceste** (ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na propisani način i pod propisanim uvjetima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste), **javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila** (trgovi, pločnici, javni prolazi, javne stube, prečaci, šetališta, uređene plaže, biciklističke i pješačke staze, pothodnici, podvožnjaci, nadvožnjaci, mostovi i tuneli, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste), **javna parkirališta** (uređene javne površine koje se koriste za parkiranje motornih vozila i/ili drugih cestovnih vozila s pripadajućom opremom na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **javne garaže** (podzemne i nadzemne građevine koje se koriste za parkiranje motornih vozila s pripadajućom opremom, čiji je investitor odnosno vlasnik jedinica lokalne samouprave ili osoba koja obavlja komunalnu djelatnost pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama), **javne zelene površine** (parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično), **građevine i uređaje javne namjene** (nadstrešnice na stajalištima javnog prometa, javni zdenci, vodokoci, fontane, javni zahodi, javni satovi, ploče s planom naselja, oznake kulturnih dobara, zaštićenih dijelova prirode i sadržaja turističke namjene, spomenici i skulpture te druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja), **javnu rasvjetu** (građevine i uređaji za rasvjetljavanje nerazvrstanih cesta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih cesta koje prolaze kroz naselje, javnih parkirališta, javnih zelenih površina te drugih javnih površina školskog, zdravstvenog i drugog društvenog značaja u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **groblja i krematorije na grobljima** (ograđena zemljišta na kojima se nalaze grobna mjesta, prostori i zgrade za obavljanje ispraćaja i pokopa umrlih, pješačke staze te uređaji, predmeti i oprema na površinama groblja) te na **građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza** (tramvajske pruge, građevine za smještaj i održavanje vozila kojima se obavlja djelatnost javnog prijevoza, građevine za prihvat i otpremanje vozila i putnika u javnom prijevozu te izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste). Osim navedenih građevina, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i **druge građevine komunalne infrastrukture**, ako služe za obavljanje komunalne djelatnosti.

Komunalna infrastruktura može biti u pravnom prometu isključivo između jedinica lokalne samouprave i pravnih osoba koje obavljaju komunalne djelatnosti te druge osobe na toj infrastrukturi ne mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Komunalna infrastruktura ne može biti predmet ovrhe ni stečaja. Evidentira se u katastru i upisuje u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao vlasništvo odnosno suvlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, osim ako je izgrađena na pomorskom dobru i/ili na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom pribavlja geodetski elaborat izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ga dostavlja nadležnom tijelu za katastar zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi radi njezina evidentiranja u katastru. Potvrda jedinice lokalne samouprave mora sadržavati katastarske i zemljišnoknjižne oznake zemljišta na kojem se komunalna infrastruktura nalazi i tvrdnju da se radi o komunalnoj infrastrukturi.

Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i odluku o ukidanju tog statusa, ako je trajno prestala potreba za njezinim korištenjem, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Navedene odluke, uz ostalo, moraju sadržavati naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatke o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se infrastruktura nalazi te nalog nadležnom sudu, kojem se odluka dostavlja, radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige odnosno brisanja tog statusa.

Jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se nalazi, o vlasniku i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture te aktima s tim u vezi. Spomenuti akti, uključujući projekte odnosno snimke izvedenog stanja, pohranjuju se u evidenciji komunalne infrastrukture. Podaci o komunalnoj infrastrukturu, kao i o drugoj imovini, evidentiraju se i u knjigovodstvu jedinice lokalne samouprave, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20).

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i uslužne djelatnosti kojima se pojedinačnim korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave. Propisano je osam komunalnih djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pet uslužnih komunalnih djelatnosti.

Komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture su **održavanje nerazvrstanih cesta** (skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom cijele godine na nerazvrstanim cestama, uključujući i svu opremu, uređaje i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i prometne sigurnosti na njima (redovito održavanje), kao i mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguravanja sigurnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa (izvanredno održavanje)), **održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima** (održavanje i popravci navedenih površina kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost), **održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda** (upravljanje i održavanje građevina koje služe prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih voda iz građevina i površina javne namjene u građevinskom području, uključujući i građevine koje služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda, osim građevina u vlasništvu javnih isporučitelja vodnih usluga koje, prema posebnim propisima o vodama, služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda), **održavanje javnih zelenih površina** (košnja, obrezivanje i skupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina), **održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene** (održavanje, popravci i čišćenje navedenih građevina, uređaja i predmeta), **održavanje groblja i krematorija unutar groblja** (održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja), **održavanje čistoće javnih površina** (čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada s javnih površina) i **održavanje javne rasvjete** (upravljanje i održavanje instalacija javne rasvjete, uključujući podmirivanje troškova električne energije, za rasvjetljavanje površina javne namjene).

U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje komunalne infrastrukture.

Uslužne komunalne djelatnosti kojima se korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad su **usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama** (upravljanje uređenim javnim površinama za parkiranje i garažama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, njihovo održavanje, naplata i kontrola naplate parkiranja i drugi poslovi s tim u vezi te obavljanje nadzora i premještanje parkiranih vozila na površinama javne namjene), **usluge javnih tržnica na malo** (upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima), **usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja** (ispraćaj, kremiranje i ukop unutar groblja u skladu s posebnim propisima), **komunalni linijski prijevoz putnika** (javni cestovni prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave na svojem području) i **obavljanje dimnjačarskih poslova** (čišćenje i kontrola dimnjaka, dimovoda i uređaja za loženje u građevinama). U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture potrebne za njihovo obavljanje. Osim navedenih djelatnosti, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva. Također, može odlukom pobliže odrediti poslove koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti.

Obavljanje komunalne djelatnosti organizira se i obavlja na području jedinice lokalne samouprave, pri čemu više jedinica na području iste ili različitih županija može obavljanje komunalne djelatnosti organizirati zajednički, o čemu odluku donose njihova predstavnička tijela, a međusobna prava i obveze u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti uređuju se pisanim ugovorom. Jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti može odlukom predstavničkog tijela obavljanje te djelatnosti povjeriti drugoj jedinici lokalne samouprave na području iste ili druge županije, ako na to pristane njezino predstavničko tijelo, pri čemu se međusobna prava i obveze također uređuju pisanim ugovorom. Komunalnu djelatnost mogu obavljati trgovačko društvo i javna ustanova koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno i koji imaju status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, služba odnosno vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, koja u tom slučaju ima status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom jer vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. U prilogu 1 daju se podaci o broju komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019. i 2020., prema organizacijskim oblicima obavljanja.

Trgovačko društvo obavlja komunalne djelatnosti na temelju odluke o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti koju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno predstavnička tijela više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti. Navedena odluka sadrži tvrtku društva kojem se povjerava obavljanje komunalne djelatnosti, komunalne djelatnosti čije se obavljanje povjerava, rok na koji se povjerava obavljanje komunalnih djelatnosti i obveze društva prema osnivaču. Obavljanje komunalnih djelatnosti može se povjeriti trgovačkom društvu u kojem jedinica lokalne samouprave, odnosno više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti, ima sve dionice odnosno udjele.

Javna ustanova obavlja isključivo komunalnu djelatnost zbog čijeg je obavljanja osnovana i ne može istodobno obavljati drugu tržišnu gospodarsku djelatnost, a osnivačka prava u vezi s ustanovom u ime jedinice lokalne samouprave ostvaruje gradonačelnik odnosno općinski načelnik u skladu s posebnim zakonom, odnosno jedan ili više gradonačelnika odnosno općinskih načelnika u skladu s posebnim zakonom i ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u slučaju zajedničkog osnivanja javne ustanove.

Jedinica lokalne samouprave osniva vlastiti pogon odlukom predstavničkog tijela koja sadrži odredbe o komunalnim djelatnostima koje obavlja vlastiti pogon, o području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti, o unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovođstvu vlastitog pogona, o sredstvima potrebnim za početak rada vlastitog pogona te načinu njihova pribavljanja, o aktima poslovanja vlastitog pogona, o iskazivanju učinka poslovanja, o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge vrste imovine jedinice lokalne samouprave na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona, o načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane jedinice lokalne samouprave, o imenovanju i razrješenju upravitelja vlastitog pogona te o ukidanju vlastitog pogona.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije te je ujedno i davatelj koncesije. Koncesijom se može steći pravo obavljanja komunalnih djelatnosti i pravo korištenja komunalne infrastrukture radi pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, pružanja usluga javnih tržnica na malo, komunalnog linijskog prijevoza putnika, obavljanja dimnjačarskih poslova i održavanja javne rasvjete.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a radi se o djelatnostima koje se financiraju isključivo iz proračuna jedinice lokalne samouprave. Ugovor u ime jedinice lokalne samouprave zaključuje gradonačelnik ili općinski načelnik, a sadrži komunalne djelatnosti za koje se ugovor zaključuje, vrijeme na koje se ugovor zaključuje, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga, način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se zaključuje ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te zaključivanje, provedba i izmjene ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi.

Obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti financira se iz cijene komunalne usluge, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz prihoda određenih posebnim zakonima te iz drugih prihoda. Isporučitelj komunalne usluge, koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost, donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge, kojima se utvrđuju uvjeti pružanja odnosno korištenja usluge, međusobna prava i obveze isporučitelja i korisnika usluge te način mjerenja, obračuna i plaćanja isporučene usluge, uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Isporučitelj je dužan pridržavati se općih uvjeta isporuke, a ugovor o isporuci komunalne usluge između isporučitelja i korisnika komunalne usluge zaključuje se u skladu s općim uvjetima isporuke komunalne usluge. Cijenu, način obračuna i plaćanja komunalne usluge određuje isporučitelj uzimajući u obzir izdatke potrebne za osiguranje dostupnosti komunalne usluge te za upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture koja se koristi za obavljanje uslužne komunalne djelatnosti. Isporučitelj komunalne usluge dužan je za cjenik komunalnih usluga i za svaku njegovu izmjenu ili dopunu pribaviti prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Prijedlog za davanje suglasnosti za cjenik komunalnih usluga sadrži vrstu komunalne usluge i način obračuna i plaćanja usluge, strukturu cijene komunalne usluge te datum od kojega se primjenjuje cijena, a prijedlog za davanje suglasnosti za izmjenu ili dopunu cjenika komunalnih usluga, uz navedene podatke, sadrži i predloženu novu cijenu komunalne usluge i njezinu strukturu, postotak promjene cijene u odnosu na postojeću cijenu te razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i izračunom. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik dužan je očitovati se na prijedlog za pribavljanje prethodne suglasnosti u roku od 60 dana, a ako to ne učini, smatra se da je suglasnost dana. Ako je obavljanje uslužne komunalne djelatnosti organiziralo više jedinica lokalne samouprave i ako gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedne ili više jedinica lokalne samouprave uskrati prethodnu suglasnost na cjenik komunalnih usluga odnosno na njegovu izmjenu ili dopunu, cjenik odnosno njegove izmjene ili dopune primjenjuju se ako suglasnost dađe gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave koja ima većinski dio dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu odnosno većinska osnivačka prava u javnoj ustanovi. Isporučitelj komunalne usluge dužan je pridržavati se cjenika komunalnih usluga te ga objaviti na svojoj oglasnoj ploči i na svojim mrežnim stranicama. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga dužan je u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o tome obavijestiti središnje tijelo državne uprave i upravno tijelo županije, nadležno za poslove gospodarstva. U prilogu 2 daju se podaci o obavljanju uslužnih komunalnih djelatnosti u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019. i 2020.

Građenje i održavanje komunalne infrastrukture obveza je jedinica lokalne samouprave odnosno osoba na koje je ta obveza prenesena. Građenje komunalne infrastrukture obuhvaća rješavanje imovinskopravnih odnosa na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture, uklanjanje i/ili izmještanje postojećih građevina na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture i radove na sanaciji tog zemljišta, pribavljanje projekata i druge dokumentacije potrebne za izdavanje dozvola i drugih akata za građenje i uporabu komunalne infrastrukture te građenje komunalne infrastrukture u smislu zakona kojim se uređuje gradnja građevina.

Komunalna infrastruktura gradi se i održava u skladu s programom građenja komunalne infrastrukture i programom održavanja komunalne infrastrukture koji se izrađuju u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, a donosi ih predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za kalendarsku godinu istodobno s donošenjem proračuna te se objavljuju u službenom glasilu.

Program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, čija je izrada propisana odredbama Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19), i potrebama uređenja zemljišta planiranog prostornim planom i planom razvojnih programa te se njime određuju građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja, postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije, građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati te druga pitanja u vezi s građenjem komunalne infrastrukture. Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (dalje u tekstu: troškovi građenja) komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja, a iskazuju se odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja.

Troškovi građenja procjenjuju se na temelju troškova građenja usporedivih građevina komunalne infrastrukture u godini koja prethodi planskom razdoblju i zabilježenog indeksa povećanja ili smanjenja troškova građenja, a obuhvaćaju troškove zemljišta na kojem će se graditi, uklanjanja i izmještanja postojećih građevina i trajnih nasada, sanacije zemljišta, izrade projekata i druge dokumentacije, ishođenja akata za izvlaštenje, građenje i uporabu građevina komunalne infrastrukture, građenja i stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture te evidentiranja u katastru i zemljišnim knjigama. Programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Prema odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), sastavni dio programa građenja komunalne infrastrukture je i program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, koji sadrži opis poslova s procjenom troškova građenja građevina za gospodarenje otpadom i iskaz financijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Gradonačelnik odnosno općinski načelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasilu. U prilogu 3 daju se podaci o donošenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i izvještavanju o njihovu izvršenju u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, građenje i održavanje komunalne infrastrukture financira se sredstvima iz komunalnog doprinosa, iz komunalne naknade, iz cijene komunalne usluge, iz naknade za koncesiju, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz fondova Europske unije, iz ugovora, naknada i drugih izvora propisanih posebnim zakonom te iz donacija, pri čemu je propisano da su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, s tim da se sredstva komunalne naknade mogu koristiti i za druge propisane namjene ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture, o čemu odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20) propisano je da se sredstva šumskog doprinosa, koja se uplaćuju jedinicama lokalne samouprave područja na kojima se obavlja sječa šume, također koriste za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture. U prilogu 4 daju se podaci o prihodima od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, kao zakonom propisanih izvora namijenjenih za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019.

Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za korištenje komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi samo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, a plaća ga vlasnik zemljišta na kojem se gradi građevina ili se nalazi ozakonjena građevina odnosno investitor ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnom doprinosu koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određuje se za pojedine zone tako da je vrijednost najviša za prvu zonu, a manja za svaku iduću zonu, pri čemu vrijednost za prvu zonu ne može biti viša od 10,0 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj u iznosu od 1.382,86 kn, koje je objavio ministar nadležan za graditeljstvo kao Podatak o prosječnim troškovima građenja kubnog metra (m^3) građevine u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 98/18). Komunalni doprinos za zgrade obračunava se množenjem obujma zgrade izraženog u kubnim metrima (m^3) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni, a za otvorene bazene i druge otvorene građevine te spremnike za naftu i druge tekućine s pokrovom čija se visina mijenja množenjem tlocrtne površine građevine izražene u četvornim metrima (m^2) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni. Način utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa propisan je Pravilnikom o načinu utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa (Narodne novine 15/19). Rješenje o komunalnom doprinosu donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva odnosno jedinstveni upravni odjel u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu te sadrži podatke o obvezniku komunalnog doprinosa, iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti, obvezu, način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa i prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili je izgrađena s iskazom obujma odnosno površine građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa.

Komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture i prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se, na temelju odluke predstavničkog tijela, koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Plaća je vlasnik odnosno korisnik stambenog, garažnog i poslovnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta, koji se nalaze na području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete i koje je opremljeno pristupnom cestom, niskonaponskom električnom mrežom i vodom prema mjesnim prilikama te čini sastavni dio infrastrukture jedinice lokalne samouprave. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone (K_z) za pojedine zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene (K_n) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada određuju se s obzirom na uređenost i opremljenost komunalnom infrastrukturom, pri čemu je prva zona područje koje je najbolje uređeno i opremljeno komunalnom infrastrukturom te ima najviši koeficijent zone, koji iznosi 1,00. Koeficijent namjene za stambeni i garažni prostor te stambeni i poslovni prostor koji koriste neprofitne udruge građana iznosi 1,00, za poslovni prostor koji služi za proizvodne djelatnosti ne može biti manji od 1,00 ni veći od 5,00, za poslovni prostor koji služi za djelatnosti koje nisu proizvodne ne može biti manji od 1,00 ni veći od 10,00, za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti može iznositi najviše 10,0 % koeficijenta namjene koji je određen za poslovni prostor, dok za neizgrađeno građevinsko zemljište iznosi 0,05.

Koeficijent namjene za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti, kad se poslovna djelatnost ne obavlja više od šest mjeseci u kalendarskoj godini, umanjuje se za 50,0 %, ali ne može biti manji od koeficijenta namjene za stambeni prostor odnosno za neizgrađeno građevinsko zemljište, dok za hotele, apartmanska naselja i kampove visina godišnje komunalne naknade ne može biti veća od 1,5 % njihova ukupnog godišnjeg prihoda iz prethodne godine. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi i odluku kojom određuje vrijednost boda komunalne naknade (B) u kunama po četvornome metru (m^2) korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni. Komunalna naknada obračunava se po četvornome metru (m^2) površine nekretnine množenjem koeficijenta zone (Kz), koeficijenta namjene (Kn) i vrijednosti boda komunalne naknade (B), i to za stambeni, poslovni i garažni prostor po jedinici korisne površine koja se utvrđuje na način propisan Uredbom o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine (Narodne novine 40/97 i 117/05), a za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište po jedinici stvarne površine. Rješenjem o komunalnoj naknadi, koje donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u skladu s odlukama o komunalnoj naknadi i vrijednosti boda komunalne naknade, utvrđuje se iznos komunalne naknade po četvornome metru (m^2) nekretnine, obračunska površina nekretnine, godišnji i mjesečni iznos komunalne naknade, odnosno iznos obroka ako se naknada ne plaća mjesečno te rok za plaćanje. Godišnji iznos komunalne naknade utvrđuje se množenjem površine nekretnine i iznosa komunalne naknade po četvornome metru (m^2) površine. U prilogu 5 daju se podaci o jediničnoj vrijednosti komunalnog doprinosa i vrijednosti boda komunalne naknade u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije koncem 2020.

Šumski doprinos plaćaju pravne i fizičke osobe koje obavljaju prodaju proizvoda iskorištavanja šuma (drvni sortimenti), osim malih šumoposjednika, u odnosu na prodajnu cijenu proizvoda na panju. Šumski doprinos u visini od 10,0 % plaća se jedinicama lokalne samouprave sa statusom potpomognutih područja i jedinicama lokalne samouprave u brdsko-planinskim područjima, dok se šumski doprinos ostalim jedinicama lokalne samouprave plaća u visini od 5,0 %. Sredstva šumskoga doprinosa uplaćuju se na račun jedinice lokalne samouprave područja na kojem je obavljena sječa šume i koriste se isključivo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

U svrhu uređenja naselja te uspostave i održavanja komunalnog reda u naselju predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi jednu ili više odluka o komunalnom redu kojima se propisuje: uređenje naselja, koje obuhvaća uređenje pročelja, okućnica i dvorišta zgrada u dijelu koji je vidljiv s površine javne namjene, te određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča na građevinama i druge urbane opreme, klimatizacijskih uređaja, dimovoda, zajedničkih antenskih sustava i drugih uređaja na tim zgradama koji se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta; način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola te održavanje reda na tim površinama; uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila; održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda. Poslove provedbe odluke o komunalnom redu obavlja nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, a odnose se na određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča i druge urbane opreme na zgradama, za korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, uključujući davanje na privremeno korištenje, i građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola, na nadzor nad provedbom odluke o komunalnom redu te na druge poslove određene odlukom o komunalnom redu.

Odlukom o komunalnom redu propisuju se mjere za njezino provođenje, a odnose se na određivanje uvjeta i načina davanja u zakup površina javne namjene, mjere za održavanje komunalnog reda koje poduzima komunalni redar, obveze pravnih i fizičkih osoba te na prekršajne odredbe, pri čemu se mora osigurati korištenje površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Jedinice lokalne samouprave mogu ugovorom ustrojiti zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara.

Podaci o komunalnoj infrastrukturi

Prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture, jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), evidentirale su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) na svom području 11 161 građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

U tablici broj 2 daju se podaci o broju evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture jedinica lokalne samouprave u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 2

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u
jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije,
po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom			
			Jedinice lokalne samouprave	Javno RH i druge osobe (javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.) ili pomorsko dobro	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)	Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	2 053	354	1166	268	265
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	82	27	46	9	0
3.	Javna parkirališta	66	29	32	5	0
4.	Javne garaže	0	0	0	0	0
5.	Javne zelene površine	219	176	30	13	0
6.	Građevine i uređaji javne namjene	307	249	40	18	0
7.	Javna rasvjeta*	8 142	5 724	1 718	700	0
8.	Groblja i krematoriji na grobljima	226	190	16	20	0
9.	Građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza	25	0	25	0	0
10.	Druge građevine komunalne infrastrukture	41	12	3	26	0
	Ukupno	11 161	6 761	3 076	1 059	265

*Javna rasvjeta evidentirana je u skupnom iznosu u Gradu Čazma, u Općini Berek evidentirana je po naseljima, u Gradu Bjelovaru po ulicama

Od ukupno 11 161 evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, 6 761 ili 60,6 % u vlasništvu je jedinica lokalne samouprave, 3 076 ili 27,6 % u javnom vlasništvu ili na pomorskom dobru, 1 059 ili 9,5 % nalazi se na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili na zemljištu s neriješenim vlasničkim statusom, dok za 265 ili 2,4 % građevina i uređaja podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture.

Najznačajniji broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture odnosi se na javnu rasvjetu i nerazvrstane ceste. Građevine i uređaji javne rasvjete čine 73,0 %, nerazvrstane ceste 18,4 %, a sve ostale građevine i uređaji 8,6 % ukupnog broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

U tablici broj 3 daju se podaci o broju evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture po jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture jedinica lokalne samouprave u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 3

**Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture,
po jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske
županije i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom**

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom							
			Jedinica lokalne samouprave		Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)		Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)		Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture	
			Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Grad Bjelovar	527	44	8,3	0	-	287	54,5	196	37,2
2.	Grad Čazma	81	46	56,8	3	3,7	32	39,5	0	-
3.	Grad Daruvar	2 621	2 482	94,7	30	1,1	109	4,2	0	-
4.	Grad Garešnica	0	0	-	0	-	0	-	0	-
5.	Grad Grubišno Polje	69	0	-	0	-	0	-	69	100,0
6.	Općina Berek	130	6	4,6	116	89,2	8	6,2	0	-
7.	Općina Dežanovac	574	34	5,9	500	87,1	40	7,0	0	-
8.	Općina Đulovac	138	77	55,8	47	34,1	14	10,1	0	-
9.	Općina Hercegovac	500	77	15,4	419	83,8	4	0,8	0	-
10.	Općina Ivanska	21	19	90,5	2	9,5	0	-	0	-
11.	Općina Kapela	1 184	1 184	100,0	0	-	0	-	0	-
12.	Općina Končanica	219	33	15,1	172	78,5	14	6,4	0	-
13.	Općina Nova Rača	49	49	100,0	0	-	0	-	0	-
14.	Općina Rovišće	957	47	4,9	905	94,6	5	0,5	0	-
15.	Općina Severin	0	0	-	0	-	0	-	0	-
16.	Općina Sirač	1 408	599	42,6	630	44,7	179	12,7	0	-
17.	Općina Šandrovac	34	34	100,0	0	-	0	-	0	-
18.	Općina Štefanje	494	90	18,2	62	12,6	342	69,2	0	-
19.	Općina Velika Pisanica	95	49	51,6	38	40,0	8	8,4	0	-
20.	Općina Velika Trnovitica	363	340	93,7	23	6,3	0	-	0	-
21.	Općina Veliki Grđevac	578	544	94,1	33	5,7	1	0,2	0	-
22.	Općina Veliko Trojstvo	1 007	982	97,5	16	1,6	9	0,9	0	-
23.	Općina Zrinski Topolovac	112	25	22,3	80	71,4	7	6,3	0	-
Ukupno		11 161	6 761	60,6	3 076	27,6	1 059	9,5	265	2,4

Grad Garešnica i Općina Severin nisu ustrojile evidenciju komunalne infrastrukture, odnosno nisu započele s evidentiranjem građevina i uređaja komunalne infrastrukture na svom području na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Grad Grubišno Polje vodi evidenciju nerazvrstanih cesta, u koju se ne unose podaci o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom.

U tablicama broj 4 i 5 daju se podaci o rashodima jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, prema podacima jedinica lokalne samouprave o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

Sve jedinice lokalne samouprave donijele su programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. osim Općine Zrinski Topolovac, a gradonačelnici i općinski načelnici podnijeli su predstavničkim tijelima izvješća o izvršenju programa, osim načelnika Općine Ivanska za program održavanja komunalne infrastrukture, te su za navedene općine (Ivanska i Zrinski Topolovac) korišteni podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture iz izvješća o izvršenju proračuna za 2019.

Tablica broj 4

Rashodi jedinica lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije, prema podacima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture za 2019.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Grad Bjelovar	15.903.000,00	14.893.510,00	93,7
2.	Grad Čazma	1.020.000,00	372.000,00	36,5
3.	Grad Daruvar	4.528.543,00	679.573,00	15,0
4.	Grad Garešnica	1.010.000,00	810.623,00	80,3
5.	Grad Grubišno Polje	1.925.150,00	1.830.087,00	95,1
6.	Općina Berek	6.429.000,00	5.393.801,00	83,9
7.	Općina Dežanovac	3.100.000,00	1.355.305,00	43,7
8.	Općina Đulovac	7.963.829,00	7.949.835,00	99,8
9.	Općina Hercegovac	730.000,00	437.673,00	60,0
10.	Općina Ivanska	11.500.000,00	0,00	-
11.	Općina Kapela	10.056.100,00	8.599.588,00	85,5
12.	Općina Končanica	2.666.969,00	2.397.414,00	89,9
13.	Općina Nova Rača	3.511.468,00	1.824.127,00	51,9
14.	Općina Rovišće	5.104.500,00	4.256.979,00	83,4
15.	Općina Severin	3.124.341,00	3.003.015,00	96,1
16.	Općina Sirač	1.743.761,00	1.194.256,00	68,5
17.	Općina Šandrovac	4.162.700,00	3.230.109,00	77,6
18.	Općina Štefanje	7.960.617,00	7.508.261,00	94,3
19.	Općina Velika Pisanica	2.310.500,00	2.236.929,00	96,8
20.	Općina Velika Trnovitica	1.461.912,00	1.249.415,00	85,5
21.	Općina Veliki Grđevac	1.550.000,00	1.227.746,00	79,2
22.	Općina Veliko Trojstvo	6.373.691,00	6.260.622,00	98,2
23.	Općina Zrinski Topolovac	-	2.232.180,00	-
	Ukupno	104.136.081,00	78.943.048,00	75,8

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su u iznosu od 104.136.081,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 78.943.048,00 kn, što je 25.193.033,00 kn ili 24,2 % manje od plana.

Većina jedinica lokalne samouprave u programima građenja komunalne infrastrukture planirala je i ostvarivala rashode koji se ne odnose na građenje komunalne infrastrukture, kao što su rashodi za građenje građevina za javnu vodoopskrbu, javnu odvodnju otpadnih voda i gospodarenje otpadom, upravnih zgrada, dječjih vrtića i sportskih građevina i drugi rashodi.

Rashodi koji se ne odnose na građenje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 20.545.890,00 kn i čine 26,0 % ukupno ostvarenih rashoda za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019.

Tablica broj 5

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, prema podacima o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Grad Bjelovar	22.000.000,00	23.296.619,00	105,9
2.	Grad Čazma	10.190.000,00	10.128.000,00	99,4
3.	Grad Daruvar	5.887.028,00	5.625.096,00	95,6
4.	Grad Garešnica	4.295.000,00	4.257.806,00	99,1
5.	Grad Grubišno Polje	1.490.000,00	1.369.205,00	91,9
6.	Općina Berek	745.000,00	524.921,00	70,5
7.	Općina Dežanovac	1.878.200,00	1.267.033,00	67,5
8.	Općina Đulovac	1.444.000,00	1.348.284,00	93,4
9.	Općina Hercegovac	1.081.200,00	747.063,00	69,1
10.	Općina Ivanska	4.630.000,00	3.203.995,00	69,2
11.	Općina Kapela	1.205.900,00	1.059.682,00	87,9
12.	Općina Končanica	514.600,00	508.611,00	98,8
13.	Općina Nova Rača	1.327.000,00	1.280.447,00	96,5
14.	Općina Rovišće	2.561.610,00	2.092.204,00	81,7
15.	Općina Severin	746.900,00	230.752,00	30,9
16.	Općina Sirač	1.587.970,00	1.398.928,00	88,1
17.	Općina Šandrovac	1.820.500,00	1.734.599,00	95,3
18.	Općina Štefanje	988.500,00	953.894,00	96,5
19.	Općina Velika Pisanica	958.500,00	909.843,00	94,9
20.	Općina Velika Trnovitica	719.000,00	713.356,00	99,2
21.	Općina Veliki Grđevac	2.031.000,00	1.252.039,00	61,6
22.	Općina Veliko Trojstvo	876.600,00	627.439,00	71,6
23.	Općina Zrinski Topolovac	-	148.332,00	-
	Ukupno	68.978.508,00	64.678.148,00	93,8

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije za izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su u iznosu od 68.978.508,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 64.678.148,00 kn, što je 4.300.360,00 kn ili 6,2 % manje od plana. Pojedine jedinice lokalne samouprave u programima održavanja komunalne infrastrukture planirale su i ostvarivale rashode koji se ne odnose na održavanje komunalne infrastrukture, kao što su rashodi za održavanje građevina za javnu vodoopskrbu, javnu odvodnju otpadnih voda i gospodarenje otpadom, upravnih zgrada, sportskih i drugih građevina te drugi rashodi.

Rashodi koji se ne odnose na održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 1.288.364,00 kn i čine 2,0 % ukupno ostvarenih rashoda za izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

Grad Bjelovar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Bjelovar utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Grada je 191,9 km², a obuhvaća 31 naselje s 40 276 stanovnika.

U tablici broj 6 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Gradu Bjelovaru po vrstama komunalne infrastrukture i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Grada Bjelovara u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 6

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Gradu Bjelovaru, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom			
				Grad Bjelovar	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)	Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	196	0	0	0	196
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	4	4	0	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	39	39	0	0	0
4.	Javna rasvjeta*	Ulice s rasvjetom	287	0	0	287	0
Ukupno			527	44	0	287	196

Grad Bjelovar je do kolovoza 2020. evidentirao 527 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 44 ili 8,3 % građevina i uređaja nalazi u vlasništvu Grada Bjelovara, 287 ili 54,5 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili na zemljištu s neriješenim vlasničkim statusom, a za 196 ili 37,2 % nije navedeno vlasništvo nad zemljištem na kojem se nalaze.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Bjelovar ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 527 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture. Osim toga, u evidenciji komunalne infrastrukture nije evidentirana sva komunalna infrastruktura (nogostupi, biciklističke staze, sportski i rekreacijski tereni, spomenici, groblja i druga imovina), koja je evidentirana u glavnoj knjizi Grada Bjelovara.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Grad Bjelovar je za nerazvrstane ceste donio odluku o proglašenju javnim dobrom, a za drugu komunalnu infrastrukturu nije poduzimao aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosio odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljao geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Grada u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Grad Bjelovar, prema pisanom očitovanju, naveo je da je u tijeku postupak reambulacije (usklade katastarskog i zemljišno-knjižnog stanja) te da je u postupku izrade geodetskih elaborata komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Grada Bjelovara u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Bjelovara evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Bjelovar obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Bjelovar donio je Odluku o komunalnim djelatnostima u prosincu 2018., kojom je određeno 12 komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Bjelovar.

U tablici broj 7 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Bjelovaru, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 7

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Bjelovaru,
prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	3
1.	Održavanje groblja	Trgovačka društva čiji je osnivač Grad Bjelovar
2.	Usluge ukopa pokojnika	
3.	Održavanje čistoće javnih površina	
4.	Usluge javnih tržnica na malo	
5.	Usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama	
6.	Održavanje građevina javne odvodne oborinskih voda	
7.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
8.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju pisanog ugovora
9.	Održavanje javnih zelenih površina	
10.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
11.	Održavanje javne rasvjete	
12.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	

Grad Bjelovar je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. sadrži i Program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom u skladu s odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su rashodi i izdaci za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom za 2019. planirani u iznosu od 6.956.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 6.320356,00 kn ili 90,9 % planiranih rashoda i izdataka.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, a bez procjene vrste troška, projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja prema vrsti troška odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Bjelovar izradio je izvješće o stanju u prostoru na svom području za razdoblje od 2013. do 2017.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Bjelovar je u prosincu 2018. donio odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade koje su objavljeni u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su četiri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 50,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 30,00 kn/m³, za treću zonu u iznosu od 25,00 kn/m³, a za četvrtu zonu u iznosu od 20,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 3,6 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za lokalnu jedinicu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 5,76 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad Bjelovar je u rujnu 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje javnih površina, održavanje čistoće i čuvanje javnih površina, prikupljanje, odvoz i postupanje s miješanim komunalnim otpadom, biorazgradivim komunalnim otpadom, korisnim otpadom i glomaznim otpadom, čišćenje i uklanjanje snijega i leda, sanitarno komunalne mjere uređenja naselja, nadzor građenja i provedba zahvata u prostoru koji nisu građenje, poslovi provedbe i nadzora odluke o komunalnom te prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada sadrži odredbe kojima se propisuje da se površine javne namjene moraju graditi ili rekonstruirati na način da se u što većoj mjeri omogući kretanje osoba s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Bjelovara u 2019. i 2020. obavljalo se 12 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega su četiri uslužne komunalne djelatnosti. Grad Bjelovar obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Dva trgovačka društva čiji je osnivač Grada Bjelovara obavljala su šest komunalnih djelatnosti (održavanje groblja, usluge ukopa pokojnika, održavanje čistoće javnih površina, usluge javnih tržnica na malo, usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama i održavanje građevina javne odvodne oborinskih voda), pet komunalnih djelatnosti obavljaju pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih zelenih površina, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javne rasvjete i održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene), a jedna komunalna djelatnost obavlja se na temelju ugovora o koncesiji (dimnjačarski poslovi) .

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Jedno trgovačko društva čiji je osnivač Grad Bjelovar, a kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (ukop pokojnika, javnih tržnica na malo i parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama), donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Grada Bjelovara. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu Grada Bjelovara i na mrežnim stranicama isporučitelja usluga. Cjenici za svaku vrstu komunalne usluge objavljeni su na stranicama trgovačkog društava pružatelja komunalnih usluga, a nisu objavljeni na mrežnim stranicama Grada Bjelovara.

Dimnjačarski poslovi obavljaju se na temelju četiri ugovora o koncesiji jer je područje podijeljeno na četiri dimnjačarske zone. Opći uvjeti isporuke i cjenike komunalne usluge obavljanja dimnjačarskih poslova donijeti su uz suglasnosti Grada Bjelovara i objavljeni su u službenom glasilu, a nisu objavljeni na mrežnoj stranici Grada Bjelovara i isporučitelja koji nemaju vlastite mrežne stranice.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Bjelovar je u 2019. ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 167.040.112,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 167.020.498,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi Grada Bjelovara za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 38.190.129,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Bjelovar je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa ostvario u iznosu od 18.087.858,00 kn. Osim toga, na temelju Zakona o cestama i Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 130/12), Grad Bjelovar je u 2019. ostvario i sredstva naknade za uporabu javnih cesta u iznosu od 4.257.521,00 kn, koja se raspoređuju velikim gradovima, a koriste se za financiranje građenja i održavanja nerazvrstanih cesta. Tako je Grad Bjelovar sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade, šumskog doprinosa i naknade za uporabu javnih cesta ostvario u iznosu od 22.345.379,00 kn, što čini 58,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 8 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Bjelovara za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 8

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Grada Bjelovara za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	10.366.000,00	10.119.237,00	97,6
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	2.250.000,00	2.190.521,00	97,4
3.	Javne zelene površine	1.420.000,00	1.588.913,00	111,9
4.	Opća javna namjena	1.150.000,00	372.264,00	32,4
5.	Javna rasvjeta	630.000,00	622.575,00	98,8
6.	Groblja	87.000,00	0,00	-
Ukupno		15.903.000,00	14.893.510,00	93,7

Rashodi za gradnju komunalne infrastrukture odnose se na gradnju nerazvrstanih cesta u iznosu od 10.119.237,00 kn ili 67,9 %, javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima u iznosu od 2.190.521,00 kn ili 14,7 % i javne zelene površine u iznosu od 1.588.913,00 kn ili 10,7 %, a svi drugi rashodi iznose 994.839,00 kn ili 6,7 % ukupnih rashoda za gradnju komunalne infrastrukture.

U tablici broj 9 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Bjelovara za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 9

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Bjelovara za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	10.500.000,00	11.448.542,00	109,0
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	600.000,00	1.035.635,00	172,6
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	700.000,00	428.758,00	61,3
4.	Održavanje javnih zelenih površina	4.300.000,00	4.882.336,00	113,5
5.	Održavanje građevina, uređaja i prometa javne namjene	700.000,00	614.933,00	87,8
6.	Održavanje groblja	200.000,00	0,00	0,0
7.	Održavanje čistoće javnih površina	1.400.000,00	1.261.123,00	90,1
8.	Održavanje javne rasvjete	3.600.000,00	3.625.292,00	100,7
	Ukupno	22.000.000,00	23.296.619,00	105,9

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 11.448.542,00 kn ili 49,1 %, održavanje javnih zelenih površina u iznosu od 4.882.336,00 kn ili 21,0 % i održavanje javne rasvjete u iznosu od 3.625.292,00 kn ili 15,6 %, a svi drugi rashodi za održavanje komunalne infrastrukture iznose 3.340.449,00 kn ili 14,3 % ukupnih rashoda za održavanje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, javnih zelenih površina, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javne rasvjete i održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti. Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti i načinu određivanja cijene i jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Bjelovar ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar odjel za komunalne djelatnosti. Grad Bjelovar organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grad Bjelovar te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Grad Bjelovar, kao obveznik uspostave unutarnje revizije, u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2019. i 2020. nije obuhvatio aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Bjelovaru

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Bjelovar ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada doneseni uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđeni su i određeni propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastar, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Bjelovaru **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Grada Bjelovara

Grad Bjelovar prihvatio je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Grad Bjelovar.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Bjelovaru te navodi da će poduzimati sve radnje i aktivnosti kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom na svom području. Osim toga, navodi da su uočili pogrešno evidentirano vlasništvo nad javnom rasvjetom u informacijskom sustavu za evidenciju komunalne infrastrukture te da će navedenu pogrešku ispraviti i evidentirati javnu rasvjetu kao vlasništvo Grada Bjelovara.

Grad Čazma

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Čazma utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Grada je 238,07 km², a obuhvaća 36 naselja s 8 077 stanovnika.

U tablici broj 10 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Gradu Čazma po vrstama komunalne infrastrukture, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Grada Čazma u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 10

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Gradu Čazma, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Grad Čazma	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Stube	1	1	0	0
2.	Javna parkirališta	Parkirališta	6	6	0	0
3.	Javne zelene površine	Zelene površine	5	5	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	3	2	0	1
		Parkovi	3	3	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Fontana	1	1	0	0
		Spomenik	1	1	0	0
		Ploča s planom naselja	1	1	0	0
		Javni zdenac	1	1	0	0
		Vodotoranj	1	1	0	0
5.	Javna rasvjeta*	Javna rasvjeta	1	1	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Mrtvačnice	3	3	0	0
		Groblja	12	7	0	5
7.	Druge građevine javne namjene lokalnog značaja	Autobusne nadstrešnice	41	12	3	26
Ukupno			81	46	3	32

*Javna rasvjeta evidentirana je skupno

Grad Čazma je do kolovoza 2020. evidentirao 81 građevinu komunalne infrastrukture, od čega je 46 ili 56,8 % građevina i uređaja u vlasništvu Grada, tri ili 3,7 % u javnom vlasništvu, a 32 ili 39,5 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Gradonačelnik je u srpnju 2019. donio odluku o ustrojavanju evidencije o komunalnoj infrastrukturi na području Grada Čazme.

Grad Čazma ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 81 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture. Također, u evidenciji komunalne infrastrukture nije evidentirana sva imovina (nerazvrstane ceste i druga imovina), koja je evidentirana u glavnoj knjizi Grada Čazma.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Grad Čazma je u 2016. donio Odluku o nerazvrstanim cestama na svom području kojom su nerazvrstane ceste javno dobro u vlasništvu Grada Čazme. Za drugu komunalnu infrastrukturu nije poduzimao aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosio odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljao geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Grada u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Grada Čazma u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Čazma evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Čazma obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Čazma donio je Odluku o komunalnim djelatnostima u siječnju 2019., kojom je određeno jedanaest komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i dvije druge komunalne djelatnosti utvrđene kao djelatnosti od značaja za Grad (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija te veterinarsko-higijeničarski poslovi). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Čazma u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 11 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Čazma, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 11

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Čazma,
prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Čazma
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Usluge javne tržnice na malo	
10.	Usluge ukopa pokojnika	
11.	Usluge dimnjačarskih poslova	
12.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora
13.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	

Grad Čazma je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu, kao i izmjene navedenih programa, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. sadrže i Programe građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom u skladu s odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su rashodi i izdaci za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom za 2019. planirani u iznosu od 660.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 654.000,00 kn ili 99,1 % planiranih rashoda i izdataka.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, a bez procjene vrste troška, projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava, a bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja prema vrsti troška odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Čazma nije izradio izvješće o stanju u prostoru na svom području

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Čazma je u siječnju 2019. donio Odluku o komunalnom doprinosu, a u prosincu 2018. Odluku o komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade koje su objavljeni u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 21,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 18,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 15,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, obveznik plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Grad koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je odlukom iz studenoga 2018. u iznosu od 3,60 kn/m² korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni.

Grad Čazma je u ožujku 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje javnih površina, održavanje čistoće i čuvanje javnih površina te postupanje s otpadom, sanitarno-komunalne mjere, mjere za provođenje komunalnog reda, kaznene odredbe i završne odredbe. Nadzor nad provođenjem ove odluke obavlja Upravni odjel za proračun, komunalno gospodarstvo, zaštitu okoliša i ekologiju Grada Čazma te komunalno redarstvo koje je u sastavu navedenog odjela. Poslove komunalnog redarstva obavljaju komunalni redari. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Čazma u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega su tri uslužne komunalne djelatnosti (usluge javne tržnice na malo, usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova). Grad Čazma obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Čazma obavljalo je jedanaest komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javne rasvjete, usluge javne tržnice na malo, usluge ukopa pokojnika, usluge dimnjačarskih poslova), a dvije komunalne djelatnosti (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija te veterinarsko-higijeničarski poslovi) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o obavljanju komunalnih usluga, u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Čazma kojemu je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (pružanja usluga javnih tržnica na malo, ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) tijekom 2019. donijelo je izmjene i dopune općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga, uz suglasnost gradonačelnika Grada Čazma, a prijedlozi za izmjene i dopune cjenika sadrže propisane podatke o predloženim izmjenama i dopunama te su objavljeni u službenom glasilu. Gradonačelnik nije obavijestio središnje tijelo državne uprave i upravno tijelo županije, nadležno za poslove gospodarstva, o promjenama cijene komunalne usluge u 2019. Prema odredbama članka 56. Zakona o komunalnom gospodarstvu, gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga dužan je u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o tome obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove gospodarstva i upravno tijelo županije nadležno za poslove gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže obavijestiti središnje tijelo državne uprave i upravno tijelo županije, nadležno za poslove gospodarstva o promjeni cijena u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Čazma je u 2019. ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 31.565.848,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 33.556.449,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi Grada Čazme za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 10.500.000,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Čazma je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa ostvario u iznosu od 4.563.784,00 kn, što čini 43,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 12 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Čazme za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 12

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Grada Čazma za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	100.000,00	73.000,00	73,0
2.	Javne površine	220.000,00	73.000,00	33,2
3.	Javna rasvjeta	250.000,00	226.000,00	90,4
4.	Groblja	350.000,00	0,00	0,0
5.	Projekti komunalne infrastrukture	100.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	1.020.000,00	372.000,00	36,5

Programom gradnje komunalne infrastrukture za 2019. i izmjenama planirani su rashodi u iznosu od 1.020.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 372.000,00 kn, što je za 648.000,00 kn ili 63,5 % manje od plana. Također, rashodi za održavanje javne rasvjete i groblja planirani su u iznosu 450.000,00 kn, a nisu ostvareni. Izvješće o izvršenju programa građenja ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 13 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Čazma za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 13

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Čazma za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	6.900.000,00	6.895.000,00	99,9
2.	Održavanje javnih površina	2.000.000,00	1.956.000,00	97,8
3.	Održavanje javne rasvjete	890.000,00	932.000,00	104,7
4.	Deratizacija, dezinfekcija, dezinfekcija	300.000,00	293.000,00	97,7
5.	Zaštita okoliša	100.000,00	52.000,00	52,0
	Ukupno	10.190.000,00	10.128.000,00	99,4

Rashodi za pojedine komunalne djelatnosti Programom održavanja komunalne infrastrukture su planirani i u izvješću o izvršenu pogrešno iskazani u okviru drugih komunalnih djelatnosti. Tako su, rashodi za održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene planirani i u izvješću o izvršenju iskazani u okviru rashoda za održavanje javnih površina, rashodi za održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda u okviru rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta, a rashodi za veterinarsko higijenske poslove u okviru poslova deratizacije, dezinfekcija i dezinfekcija, iako su navedene djelatnosti Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu propisane kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje u Programu održavanja komunalne infrastrukture i u izvješću o izvršenju navedenog programa planirane i ostvarene rashode za održavanje komunalne infrastrukture iskazivati po vrsti komunalne djelatnosti na koju se odnose, u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizacija te veterinarsko-higijeničarske poslove ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti.

Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti i načinu određivanja cijene i jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Čazma ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom obavljaju se u upravnom odjelu nadležnom za poslove komunalnog gospodarstva. Ovlasti i odgovornosti zaposlenika odjela propisane su Pravilnikom o unutarnjem redu. Prema prikupljenim podacima, Grad Čazma organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.

Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Čazmi

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Čazma ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada doneseni uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđeni su i određeni propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastar, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Čazmi **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Grada Čazme

Grad Čazma prihvatio je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Grad Čazma.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Čazma te navodi radnje koje će poduzimati kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom na svom području.

Grad Daruvar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Daruvar utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Grada je 64,02 km², a obuhvaća devet naselja s 11 633 stanovnika. Drugoj skupini područja posebne državne skrbi pripadaju dva naselja.

U tablici broj 14 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Gradu Daruvaru po vrstama komunalne infrastrukture, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Grada Daruvara u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 14

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Gradu Daruvaru po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Grad Daruvara	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	105	10	3	92
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	7	2	0	5
		Šetališta	2		2	0
		Javne stube	4	1	3	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	28	6	18	4
4.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Pojedinačna stabla	2	2	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	4	4	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	17	13	0	4
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Javni satovi	1	0	1	0
		Javni zdenci	1	1	0	0
		Fontane	1	0	1	0
		Ploča s natpisom naselja	2	2	0	0
6.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi (127 ulica)	2 435	2 435	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	11	5	2	4
Ukupno			2 621	2 482	30	109

Grad Daruvar je do kolovoza 2020. evidentirao 2 621 građevinu i uređaj komunalne infrastrukture, od čega je 2 482 ili 94,7 % građevine i uređaja u vlasništvu Grada, 30 ili 1,1 % u javnom vlasništvu te 109 ili 4,2 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Daruvar je ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture. U evidenciju su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 2 621 građevinu i uređaj komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Grad Daruvar je donio Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi za tri dječja igrališta. Za drugu komunalnu infrastrukturu nije poduzimao aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosio odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljao geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Grada u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Grada Daruvar u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Daruvara evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Daruvar obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Daruvar donio je Odluku o komunalnim djelatnostima 2018., a u 2020. njene izmjene, kojom je određeno 12 komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i dvije druge komunalne djelatnosti utvrđene kao djelatnosti od značaja za Grad (sanacije divljih odlagališta i održavanje odlagališta građevinskog otpada). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Daruvaru u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 15 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Daruvaru, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 15

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Daruvaru,
prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Grad Daruvar
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Usluge ukopa pokojnika	
9.	Sanacija divljih odlagališta	
10.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	
11.	Usluge javnih tržnica na malo	
12.	Usluge parkiranja na uređenim javnim površinama	
13.	Održavanje javne rasvjete i proširenje mreže javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
14.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Grad Daruvar je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnju plinovoda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Daruvar nije izradio izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Daruvar donio je u 2018. Odluku o komunalnom doprinosu, a u 2019. Odluku o komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavila u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određeno je pet zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 6,00 kn/m³ do 18,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća, ovisno o njenoj namjeni, za drugu zonu u iznosu od 5,00 kn/m³ do 15,00 kn/m³, za treću zonu u iznosu od 4,00 kn/m³ do 12,00 kn/m³, za četvrtu zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ do 9,00 kn/m³, a za petu zonu u iznosu od 2,00 kn/m³ do 6,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,3 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja pet zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi, oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,35 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad Daruvar je u lipnju 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Grada za gospodarske i druge svrhe, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina namijenjenih za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, prikupljanju, odvozu i postupanju sa prikupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda te kazne za učinjene prekršaje. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalno redarstvo. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Daruvara u 2019. i 2020. obavljalo se 14 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega su četiri uslužne komunalne djelatnosti (usluge javnih tržnica na malo, usluge ukopa pokojnika, usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i dimnjačarski poslovi). Grad Daruvar obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Dva trgovačka društva čiji je osnivač Grada Daruvar obavljala su 12 komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, usluge ukopa pokojnika, sanacija divljih odlagališta, održavanje odlagališta građevinskog otpada, usluge javnih tržnica na malo i usluge parkiranja na uređenim javnim površinama), jednu komunalnu djelatnost (održavanje javne rasvjete i proširenje mreže javne rasvjete) obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a jednu komunalna djelatnost (dimnjačarske usluge) obavljana je na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačka društva čiji je osnivač Grad Daruvar kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga (javnih tržnica na malo, usluge ukopa pokojnika i usluge parkiranja na uređenim javnim površinama), donijela su opće uvjete isporuke i cjenike komunalnih usluga uz suglasnost Grada. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Grada Daruvara, a cjenici komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkih društava.

Dimnjačarski poslovi tijekom 2019. obavljani su na temelju ugovora o koncesiji koji je zaključen 2015. na razdoblje od pet godina, a u 2020. zaključen je ugovor s pravnom osobom o povjeravanju komunalnih poslova.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Daruvar je u 2019. ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu 48.736.084,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu 48.070.213,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Grada Daruvara za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 6.304.669,00 kn, od čega se 271.381,00 kn odnosi na rashode za građenje plinovoda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 6.033.288,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Daruvara je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvario u iznosu od 3.396.957,00 kn, što čini 56,3 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 16 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Daruvara za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 16

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Grada Daruvara za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Izgradnja plinovoda	273.000,00	271.381,00	99,4
2.	Nadstrešnica na groblju	321.004,00	321.004,00	100,0
3.	Modernizacija javne rasvjete	3.934.539,00	87.188,00	2,2
	Ukupno	4.528.543,00	679.573,00	15,0

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 4.528.543,00 kn, a ostvareni u iznosu od 679.573,00 kn, što je za 3.848.970,00 kn ili 85,0 % manje od plana, pri čemu se najznačajnije odstupanje odnosi na izvršenje rashoda za modernizaciju javne rasvjete, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 17 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Daruvara za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 17

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Daruvara za 2019

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje javne rasvjete	835.138,00	822.252,00	98,5
2.	Horizontalna i vertikalna signalizacija	151.252,00	133.742,00	88,4
3.	Održavanje i čišćenje javnih površina	809.758,00	809.688,00	100,0
4.	Zimska služba	383.365,00	382.326,00	99,7
5.	Održavanje cesta	3.427.288,00	3.234.990,00	94,4
6.	Održavanje parkova	10.914,00	4.938,00	45,2
7.	Održavanje javnih zelenih površina (hortikultura)	36.000,00	33.160,00	92,1
8.	Uređenje igrališta	233.313,00	204.000,00	87,4
	Ukupno	5.887.028,00	5.625.096,00	95,6

Prema Programu održavanja komunalne infrastrukture pojedini rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su i iskazani zasebno (horizontalna i vertikalna signalizacija, zimska služba, održavanje parkova i održavanje igrališta), a Odlukom o komunalnim djelatnostima nisu utvrđeni, odnosno nisu iskazani prema vrsti komunalne infrastrukture kako je određeno Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju preporuča Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenog 2018. na razdoblje od tri godine. Ugovor sadrži propisane odredbe o vremenu na koje je zaključen, o vrsti i opsegu ugovorene komunalne djelatnosti te načinu određivanja njene cijene, ali ne i odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju nalaže kod povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

- Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Daruvar ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar odjel za komunalne djelatnosti. Grad Daruvar organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grad Daruvar te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Daruvaru

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Daruvar ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada doneseni uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđeni su i određeni propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastar, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Daruvaru **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Grada Daruvara

Grad Daruvar prihvatio je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Grad Daruvar.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Daruvaru te navodi radnje koje će poduzimati kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom na svom području.

Grad Garešnica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Garešnica utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Grada je 225,91 km², a obuhvaća 23 naselja s 10 472 stanovnika.

Grad Garešnica nije evidentirao građevine i uređaje komunalne infrastrukture na svom području na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Garešnica do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) nije ustrojio i ne vodi evidenciju komunalne infrastrukture, što nije u skladu s odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi. Prema odredbi članka 131. navedenog Zakona, jedinice lokalne samouprave trebale su ustrojiti evidenciju komunalne infrastrukture u roku godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno do kolovoza 2019.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti i voditi evidenciju komunalne infrastrukture koja će sadržavati propisane podatke, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezinog cjelokupnog evidentiranja.

Grad Garešnica nije poduzimao aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, osim za nerazvrstane ceste, odnosno nije donosio odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljao geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Grada u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Grada Garešnica u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Garešnica evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Garešnica obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Garešnica je u travnju 2019. donio Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno jedanaest komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i dvije druge komunalne djelatnosti utvrđene kao djelatnosti od značaja za Grad (provođenje mjera dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarske službe). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Garešnica u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 18 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Garešnica, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 18

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Garešnica,
prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	3
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Grad Garešnica
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanja javnih zelenih površina	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje groblja	
6.	Održavanje čistoće javnih površina	
7.	Održavanje javne rasvjete	
8.	Usluge javnih tržnica na malo	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
11.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
12.	Provođenje mjera deratizacija, dezinfekcija i dezinfekcija	
13.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarskih poslova	

Grad Garešnica je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. sadrže i Program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom u skladu s odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim rashodi i izdaci za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom za 2019. nisu planirani, a izvršeni u iznosu od 2.868,00 kn.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Garešnica nije izradio izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Garešnica je u siječnju 2019. donio odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi, a 2018. odluku o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavio u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su četiri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, poticaji za gradnju proizvodnih, pasivnih i nisko energetske građevine i farmi, poticaj za gradnju solarnih sustava, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 40,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 30,00 kn/m³, za treću zonu u iznosu od 20,00 kn/m³, a za četvrtu zonu u iznosu od 14,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 2,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada i koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne, nekretnine važne za Grad koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 3,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad Garešnica je u ožujku 2020. donio Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Grada Garešnice, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, čišćenje i uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, sanitarno komunalne mjere uređenja naselja, nadzor građenja i provedbu zahvata u prostoru koji nisu građenje, mjere za provođenje komunalnog reda, kazne za učinjene prekršaje.

Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Garešnica u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti, određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima od čega su tri uslužne komunalne djelatnosti (usluga javnih tržnice na malo, usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova). Grad Garešnica obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je suosnivač Grad Garešnica (62,7 % vlasništva), obavljalo je deset komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanja javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javne rasvjete, usluge javnih tržnica na malo, usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova), a tri komunalne djelatnosti (održavanja nerazvrstanih cesta, provođenje mjera deratizacije dezinfekcije i dezinfekcije, skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarskih poslova) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društva čiji je suosnivač Grad Garešnica, a kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (usluga javne tržnice na malo, usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Grada 2016. koji su objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Grada i trgovačkog društva (isporučitelj usluga).

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Garešnica je u 2019. ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 57.881.311,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 58.529.372,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Grada Garešnice iznose 5.068.429,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Garešnica je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvario u iznosu od 2.929.180,00 kn, što čini 57,8 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Prema izvješću o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 1.010.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 810.623,00 kn, što je za 199.377,00 kn ili 19,7 % manje od plana. Ostvareni rashodi odnose se na uređenje parkirališta i izgradnju nogostupa.

U tablici broj 19 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Garešnice za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 19

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Garešnica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje javne rasvjete	1.140.000,00	1.134.683,00	99,5
2.	Održavanje i upravljanje nerazvrstanih cesta	2.015.000,00	1.993.882,00	99,0
3.	Održavanje javnih površina i čistoća javnih površina	990.000,00	995.510,00	100,6
4.	Održavanje groblja	140.000,00	133.731,00	95,5
5.	Ostali poslovi održavanja komunalne infrastrukture	10.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	4.295.000,00	4.257.806,00	99,1

Prema Programu održavanja komunalne infrastrukture pojedini rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su i iskazani u okviru drugih komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima u okviru rashoda za održavanje javnih površina i čistoća javnih površina), a Odlukom o komunalnim djelatnostima određene su kao zasebne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporuča Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

Za obavljanje tri komunalne djelatnosti, koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, provođenje mjera deratizacije dezinsekcije i dezinsekcije, skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarskih poslova) povjereno je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Garešnica ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar odjel za komunalne djelatnosti. Grad Garešnica organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grad Garešnica te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Garešnici

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Garešnica donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada doneseni uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđeni su i određeni propusti koji se odnose na to da nije ustrojena te se ne vodi evidencija komunalne infrastrukture, na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastar, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Garešnica **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Grada Garešnice

Grad Garešnica prihvatio je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Grad Garešnica.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Garešnica.

Grad Grubišno Polje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Grubišno Polje utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Grada je 265,05 km², a obuhvaća 23 naselja s 6 478 stanovnika. Područje pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

Grad Grubišno Polje ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture za 69 nerazvrstanih cesta.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Grubišno Polje ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. evidentirani podaci za 69 nerazvrstanih cesta, a druga komunalna infrastruktura nije evidentirana. Za evidentirane nerazvrstane ceste u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Grad Grubišno Polje je donio Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi za nerazvrstane ceste. Za drugu komunalnu infrastrukturu nije poduzimao aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosio odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljao geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Grada u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Grada Grubišno Polje u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Grubišno Polje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Grubišno Polje obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Grubišno Polje donio je Odluku o komunalnim djelatnostima u siječnju 2019., kojom je određeno 12 komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i osam druge komunalne djelatnosti utvrđene kao djelatnosti od značaja za Grad (horizontalna signalizacija, zimska služba, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi, prigodno ukrašavanje naselja, održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Grubišno Polje u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 20 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Grubišno Polje, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 20

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Grubišno Polje,
prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1		2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Grubišno Polje
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Usluge javnih tržnica na malo	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
11.	Košnja bankina na nerazvrstanim cestama i poljskim putovima	
12.	Zimska služba	
13.	Prigodno ukrašavanje naselja	
14.	Održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora	
15.	Linijskog prijevoza putnika	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
16.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
17.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	
18.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
19.	Vertikalna signalizacija	
20.	Horizontalna signalizacija	

Grad Grubišno Polje je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programa građenje komunalne infrastrukture za 2019. sadrži i Program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom u skladu s odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su rashodi i izdaci za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom za 2019. planirani u iznosu od 65.000,00 kn, a nisu ostvareni.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja iskazani su odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, kako je propisano odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Grubišno Polje izradio je izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Grubišno Polje je u siječnja 2019. donio odluke o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu i o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavio u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određeno je pet zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 6,00 kn/m³, za treću zonu u iznosu od 4,80 kn/m³, za četvrtu zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ a za petu zonu u iznosu od 2,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područje zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi, oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,40 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad Grubišno Polje je u srpnju 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Grada Grubišnoga Polja za gospodarske i druge svrhe, uvjete korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, održavanje i uređenje poljskih puteva, mjere za provođenje komunalnog reda i kaznene odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari, koji donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Grubišno Polje u 2019. i 2020. obavljalo se 19 komunalnih djelatnosti, od čega su tri uslužne komunalnih, a jedna komunalna djelatnost nije obavljena (linijski prijevoz putnika). Grad Grubišno Polje obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Grubišno Polje obavljalo je 14 komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, usluge javnih tržnica na malo, usluge ukopa pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova, košnja bankina na nerazvrstanim cestama i poljskim putovima, zimska služba, prigodno ukrašavanje naselja održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora), a pet komunalnih djelatnosti (održavanje javne rasvjete, dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi, vertikalna signalizacija i horizontalna signalizacija) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Grubišno Polje kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (usluge javnih tržnica na malo, ukop pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Grada. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Grada Grubišno Polje, a cjenici komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkog društva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Grubišno Polje je u 2019. ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 35.437.269,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 29.972.684,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Grada Grubišno Polje iznose 3.199.292,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grada Grubišno Polje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarilo u iznosu od 3.148.848,00 kn, što čini 98,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 21 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Grubišno Polje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 21

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Grada Grubišno Polje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	556.150,00	533.821,00	96,0
2.	Javne zelene površine	532.000,00	530.830,00	99,8
3.	Javna rasvjeta	625.000,00	624.025,00	99,8
4.	Groblja	185.000,00	116.111,00	62,8
5.	Građevine i uređaji javne namjene	27.000,00	25.300,00	93,7
	Ukupno	1.925.150,00	1.830.087,00	95,1

U tablici broj 22 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Grubišno Polje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 22

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Grubišno Polje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje atmosferskih voda	20.000,00	13.920,00	69,6
2.	Održavanje javnih površina	420.000,00	403.261,00	96,0
4.	Održavanje javnih zelenih površina	60.000,00	59.492,00	99,2
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	540.000,00	466.502,00	86,4
6.	Održavanje javne rasvjete	450.000,00	426.030,00	94,7
	Ukupno	1.490.000,00	1.369.205,00	91,9

Programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. doneseni su prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (2019.) te nisu doneseni prema utvrđenim djelatnostima. Unutar rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta iskazani su rashodi za poslove vertikalne signalizacije i horizontalne signalizacije koji su Odlukom o komunalnim djelatnostima zasebno određene, a ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti kako je utvrđeno Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Grada Grubišno Polje i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanje javne rasvjete obavljani su na temelju zaključenog ugovora 2016. na razdoblje od četiri godine. U ugovoru je navedeno da se održavanje obavljati na temelju narudžbenice odnosno pisanog odobrenja Grada Grubišno Polje po cijenama utvrđenima u ponudi izvoditelja.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Grubišno Polje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar odjel za komunalne djelatnosti. Grad Grubišno Polje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprijeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grad Grubišno Polje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Grubišnom Polju

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da Grad Grubišno Polje provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada doneseni uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Utvrđeni propusti odnose se na evidentiranje komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Grubišno Polje **učinkovito**, a Gradu su dani nalog i preporuke radi otklanjanja utvrđenih propusta.

Očitovanje Grada Grubišno Polje

Grad Grubišno Polje prihvatio je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Grad Grubišno Polje.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Grubišno Polje.

Općina Berek

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Berek utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 110,72 km², a obuhvaća 13 naselja s 1 443 stanovnika. Područje pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 23 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Berek po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Berek u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 23

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Berek, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Berek	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	103	0	103	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Nogostupi	4	0	4	0
3.	Javna zelena površina	Parkovi	1	1	0	0
4.	Javna rasvjeta	Rasvjeta po naseljima	8	0	0	8
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	14	5	9	0
Ukupno			130	6	116	8

Općina Berek je do kolovoza 2020. evidentirala 130 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se šest ili 4,6 % nalazi u vlasništvu Općine, 116 ili 89,2 % u javnom vlasništvu te osam ili 6,2 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Berek ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 130 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojiva i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Berek nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Berek u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Berek evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Berek obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Berek je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno jedanaest komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i šest djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (poslovi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslovi, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta, održavanje odlagališta građevinskog otpada te održavanje društvenih domova i prostora mjesnih domova). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Berek u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 24 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Berek, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 24

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Berek, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Berek
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje groblja	
6.	Održavanje čistoće javnih površina	
7.	Usluge ukopa pokojnika	
8.	Prigodno ukrašavanje naselja	
9.	Održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora	
10.	Usluge javnih tržnica na malo	
11.	Dimnjačarski poslovi	
12.	Sanacija divljih odlagališta	
13.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
14.	Poslovi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
15.	Održavanje javne rasvjete	
16.	Veterinarsko higijeničarski poslovi	
17.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	-

Odlukom o komunalnim djelatnostima nije utvrđen način obavljanja komunalne djelatnosti održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti organizacijski oblik obavljanja komunalne djelatnosti održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda.

Općina Berek je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture po pojedinim vrstama komunalne infrastrukture i opis izgradnje s naznakom da su izvori financiranja utvrđeni zakonskim propisima, što nije u skladu s odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Berek nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima njihova financiranja.

Općina Berek je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade, a siječnju 2019. Odluku o komunalnom doprinosu te ih objavila u službenom glasilu.

Odluka o komunalnom doprinosu utvrđena je jedna zona, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa utvrđena je u iznosu od 5,00 kn, što je 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odluka o komunalnoj naknadi određena je jedna zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Berek koje se oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava privremeno, potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 0,17 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Berek je u prosincu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojem je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene, uvjeti korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uređenje i održavanje javnih zelenih površina te uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom te mjere za provođenje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalno redarstvo. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Berek u 2019. i 2020. obavljalo se 16 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalna djelatnost (veterinarsko-higijeničarski poslovi) nije obavljena. Općina Berek obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Dva trgovačka društva čiji je osnivač ili suosnivač Općina Berek obavljala su 14 komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, usluge ukopa pokojnika, prigodno ukrašavanje naselja, održavanje društvenih domovai prostorija mjesnih odbora, usluge javnih tržnica na malo, dimnjačarski poslovi, sanacija divljih odlagališta, održavanje odlagališta građevinskog otpada, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda), a za dvije komunalne djelatnosti (održavanja javne rasvjete i poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije) zaključeni su ugovori s pravnim ili fizičkim osobama.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Berek obavljalo je deset komunalnih djelatnosti od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost (usluge ukopa pokojnika) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalnih usluga te su objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Berek.

Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Berek (12,4 % vlasništva), kojem je povjereno obavljanje četiri komunalne djelatnosti od čega su dvije uslužne komunalne djelatnosti (pružanje usluga javnih tržnica na malo i dimnjačarski poslovi), donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalnih usluga koji su objavljeni na mrežnim stranicama trgovačkog društva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Berek je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 7.788.111,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 9.328.310,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi Općine Berek za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.918.722,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Berek je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.045.304,00 kn, što čini 17,7 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 25 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Berek za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 25

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Berek za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Modernizacija nerazvrstane ceste Ruškovac Stara Ploščica	5.205.500,00	4.732.215,00	90,9
2.	Modernizacija nerazvrstane ceste Gornja Garešnica-Veliki Prokop	662.500,00	661.586,00	99,9
3.	Izgradnja sustava kanalizacije	561.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	6.429.000,00	5.393.801,00	83,9

U tablici broj 26 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Berek za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 26

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Berek za 2019,

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	415.000,00	234.022,00	56,4
2.	Održavanje javnih zelenih površina	151.000,00	136.842,00	90,6
3.	Održavanje javne rasvjete	150.000,00	139.963,00	93,3
4.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	4.000,00	3.294,00	82,4
5.	Održavanje groblja i mrtvačnica	20.000,00	10.800,00	54,0
6.	Zdravstvene i veterinarske usluge	5.000,00	0,00	-
	Ukupno	745.000,00	524.921,00	70,5

Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 745.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 524.921,00 kn, što je za 220.079,00 kn ili 29,5 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Prema Programu održavanja komunalne infrastrukture pojedini rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su i iskazani unutar drugih komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila i održavanje čistoće javnih površina u okviru rashoda za održavanje javnih zelenih površina, a prigodno ukrašavanje naselja u okviru rashoda za održavanje javne rasvjete), iako su Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebne djelatnosti. Osim toga rashodi za pojedine usluge održavanja (održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora) nisu planirani Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. jer je navedeni program donesen prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju preporučuje Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenog 2015. na razdoblje od četiri godine. Radovi se obavljaju po zahtjevu Općine Berek, na temelju narudžbenica, a po cijenama iz troškovnika koji je sastavni dio ugovora. Rashodi za poslove dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije obavljani su na temelju narudžbenica.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Berek ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Berek organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također, mogu se analizirati i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Berek te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Berek

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Berek ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njezinu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture, unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, kao i podataka o statusu komunalne infrastrukture u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Berek **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Berek

Općina Berek prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Berek.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Berek i navodi kako će poduzeti naložene radnje kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom prema kadrovskim i financijskim mogućnostima. Osim toga navodi, da je u 2021. donijela novu Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je komunalna djelatnost održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda povjereno vlastitom trgovačkom društvu, a programi gradnje i održavanja komunalne infrastrukture za 2021. doneseni su u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Dežanovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Dežanovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 102,49 km², a obuhvaća 12 naselja s 2 715 stanovnika.

U tablici broj 27 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Dežanovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Dežanovac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 27

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture
u Općini Dežanovac, po vrstama i prema vlasništvu nad
komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Dežanovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	548	21	492	35
2.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	0	2	0
3.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	4	1	2	1
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	20	12	4	4
Ukupno			574	34	500	40

Općina Dežanovac je do kolovoza 2020. evidentirala 574 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 34 ili 5,9 % građevina i uređaja nalazi u vlasništvu Općine, 500 ili 87,1 % u javnom vlasništvu te 40 ili 7,0 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Dežanovac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture. U evidenciju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) evidentirani podaci za 574 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Općina Dežanovac nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Dežanovac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Dežanovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Dežanovac obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Dežanovac je u ožujku 2020. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i tri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (održavanje društvenih domova, veterinarsko-higijeničarski poslovi, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Dežanovac.

U tablici broj 28 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Dežanovac, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 28

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Dežanovac,
prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1		2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Dežanovac
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Usluge ukopa pokojnika	
8.	Održavanje čistoća javnih površina	
9.	Održavanje društvenih domova	
10.	Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
11.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
12.	Održavanje javne rasvjete	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Općina Dežanovac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Osim toga, u programima građenja i održavanja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnju dječjeg vrtića, izgradnju vodovoda, sanaciju odlagališta i odvoz otpada, te pročišćavanje otpadnih voda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Dežanovac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Dežanovac je u studenome 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 8,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područje zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi, oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 3,60 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Dežanovac je u ožujku 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina namijenjenih za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, prikupljanju, odvozu i postupanju sa prikupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda.

Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom redu. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Dežanovac u 2019. i 2020. obavljalo se 12 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalna djelatnost nije obavljena (obavljanja dimnjačarskih poslova). Općina Dežanovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Dežanovac obavljala je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, usluge ukopa pokojnika, održavanje čistoća javnih površina, održavanje društvenih domova), a za obavljanje tri komunalne djelatnosti (održavanja javne rasvjete i poslove dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije) zaključeni su ugovori s pravnim ili fizičkim osobama.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društva čiji je osnivač Općina Dežanovac kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (ukop pokojnika) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenik komunalne usluge uz suglasnost Općine. Opći uvjeti isporuke navedene komunalne usluge objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općina Dežanovac, a cjenik komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkog društva (isporučitelja usluge).

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Dežanovac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 8.338.191,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 6.428.398,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Dežanovac iznose 2.622.338,00 kn, od čega se 455.606,00 kn odnosi na izgradnju dječjeg vrtića, izgradnju vodovoda, sanaciju odlagališta i odvoz otpada, te pročišćavanje otpadnih voda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.166.732,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Dežanovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 732.958,00 kn, što čini 33,8 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 29 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Dežanovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 29

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Dežanovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Groblje	600.000,00	264.762,00	44,1
2.	Parkiralište i staze	600.000,00	564.440,00	94,1
3.	Modernizacija nerazvrstanih cesta	330.000,00	0,00	0,0
4.	Zaštita okoliša	150.000,00	0,00	0,0
5.	Dječji vrtić	500.000,00	47.547,00	9,5
6.	Pješačke staze	600.000,00	85.188,00	14,2
7.	Javna rasvjeta	20.000,00	0,00	0,0
8.	Izgradnja vodovoda	200.000,00	393.368,00	196,7
9.	Izgradnja kanalizacije	100.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	3.100.000,00	1.355.305,00	43,7

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 3.100.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 1.355.305,00 kn, što je za 1.744.695,00 kn ili 56,3 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici broj 30 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Dežanovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 30

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Dežanovac za 2019,
u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje javne rasvjete	160.000,00	150.827,00	94,3
2.	Održavanje groblja	193.800,00	68.146,00	35,2
3.	Sanacija odlagališta i odvoz otpada	121.400,00	1.371,00	1,1
4.	Održavanje nerazvrstanih cesta	701.000,00	520.691,00	74,3
5.	Čišćenje i održavanje javnih površina	527.000,00	512.678,00	97,3
6.	Pročišćavanje otpadnih voda	175.000,00	13.320,00	7,6
	Ukupno	1.878.200,00	1.267.033,00	67,5

Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 1.878.200,00 kn, a ostvareni u iznosu od 1.267.033,00 kn, što je za 611.167,00 kn ili 32,5 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Prema Programu održavanja komunalne infrastrukture pojedini rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su i iskazani u okviru drugih komunalnih djelatnosti (održavanje javnih zelenih površina, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila u okviru čišćenja i održavanja javnih površina), a Odlukom o komunalnim djelatnostima zasebno su utvrđeni ili nisu planirani Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. jer je navedeni program donesen prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (donesena u 2020.)

Državni ured za reviziju preporučuje Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

Rashodi za održavanje javne rasvjete, veterinarsko-higijeničarske poslove, usluga dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, obavljani su na temelju zaključenih ugovora s pravnoj ili fizičkoj osobi, kojima su utvrđene cijene usluga, a usluge su obavljanje po zahtjevu Općine odnosno na temelju narudžbenica.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodarara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Dežanovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog upravnog odjela. Općina Dežanovac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Dežanovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Dežanovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Dežanovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke i cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njezinu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture, unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, kao i podataka o statusu komunalne infrastrukture u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Dežanovac **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Dežanovac

Općina Dežanovac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Dežanovac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Dežanovac.

Općina Đulovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Đulovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 188,22 km², a obuhvaća 29 naselja s 3 245 stanovnika. Područje pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 31 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Đulovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Đulovac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 31

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Đulovac, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Đulovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	88	27	47	14
2.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	3	3	0	0
3.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	9	9	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	38	38	0	0
Ukupno			138	77	47	14

Općina Đulovac je do kolovoza 2020. evidentirala 138 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 77 ili 55,8 % građevina i uređaja nalazi u vlasništvu Općine, 47 ili 34,1 % u javnom vlasništvu te 14 ili 10,1 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Đulovac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do kolovoz 2020. uneseni podaci za 138 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture.

Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Đulovac nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Đulovac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Đulovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture, ali se ne vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje bi bila vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje voditi analitičke knjigovodstvene evidencije komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički, tako da iz nje bude vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake građevine ili uređaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Đulovac obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-naloz-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje na kraju svake poslovne godine popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu i obveze, procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Đulovac je u veljači 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i pet djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (poslovi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarski poslovi, iluminacija i dekoracija, čišćenje i održavanje slivnika i drugih objekata oborinske kanalizacije, prikupljanje, odvoz i odlaganje krupnog komunalnog otpada). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Đulovac.

U tablici broj 32 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Đulovac, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 32

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Đulovac, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Nije navedeno
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje groblja	
6.	Održavanje čistoće javnih površina	
7.	Usluge ukopa pokojnika	
8.	Prikupljanje, odvoz i odlaganje krupnog komunalnog otpada	
9.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
10.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
11.	Održavanje javne rasvjete	
12.	Poslovi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
13.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
14.	Iluminacija i dekoracija	
15.	Čišćenje i održavanje slivnika i drugih objekata oborinske kanalizacije	

Odlukom o komunalnim djelatnostima za osam komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, usluge ukopa pokojnika i prikupljanje, odvoz i odlaganje krupnog komunalnog otpada), nije utvrđen organizacijski oblik, odnosno tko ih može obavljati.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti Odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se za sve komunalne djelatnosti na području Općine Đulovac odrediti organizacijski oblici njihova obavljanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Đulovac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Osim toga, u programima građenja i održavanja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnja vodovoda i kanalizacije, sanacija i zatvaranje odlagališta te uređenje poslovne zone, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Đulovac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Đulovac je u veljači 2019. donijela odluku o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi, komunalnom redu i o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavila u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 5,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 4,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 3,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područje zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi, oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave), (Narodne novine, br. 132/17), Općina Đulovac razvrstana je u I. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Stoga je, Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđeno da se na području Općine Đulovac komunalna naknada neće naplaćivati.

Općina Đulovac je u veljači 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina namijenjenih za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, prikupljanju, odvozu i postupanju sa prikupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda, kaznama za učinjene prekršaje. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalno redarstvo. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Đulovac u 2019. i 2020. obavljalo se 12 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a tri komunalne djelatnosti nisu obavljane (održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, usluge ukopa pokojnika i dimnjačarski poslovi). Općina Đulovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Đulovac (3,5 % vlasništvo) obavljalo je četiri komunalne djelatnosti (održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje čistoće javnih površina i prikupljanje, odvoz i odlaganje krupnog komunalnog otpada), a za obavljanje osam komunalnih djelatnosti (održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, poslovi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarski poslovi, iluminacija i dekoracija te čišćenje i održavanje slivnika i drugih objekata oborinske kanalizacije) zaključeni su ugovori o obavljanju komunalnih djelatnosti s pravnim ili fizičkim osobama.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Đulovac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 15.208.340,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 18.847.062,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Đulovac iznose 9.298.119,00 kn, od čega se 2.328.068,00 kn odnosi na izgradnju vodovoda i kanalizacije, sanacija i zatvaranje odlagališta te uređenje poslovne zone, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 6.970.051,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Đulovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.083.546,00 kn, što čini 15,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 33 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Đulovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 33

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Đulovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Projektna dokumentacija	480.750,00	420.613,00	87,5
2.	Nerazvrstane ceste	4.645.679,00	5.186.854,00	111,6
3.	Izgradnja vodovoda i kanalizacije	500.000,00	245.140,00	49,0
4.	Sanacija i zatvaranje odlagališta	2.017.400,00	1.882.928,00	93,3
5.	Javna rasvjeta	20.000,00	14.300,00	71,5
6.	Uređenje poslovne zone	300.000,00	200.000,00	66,7
	Ukupno	7.963.829,00	7.949.835,00	99,8

Rashodi za Izgradnja vodovoda i kanalizacije za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 500.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 245.140,00 kn, što je za 254.860,00 kn ili 51,0 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 34 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Đulovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 34

Izvršenje programa održavanje komunalne infrastrukture Općine Đulovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje i čišćenje javnih površina	330.000,00	295.082,00	89,4
2.	Održavanje javne rasvjete	190.000,00	212.366,00	111,8
3.	Održavanje komunalne infrastrukture	838.000,00	751.525,00	89,7
4.	Deratizacija i dezinfekcija	86.000,00	89.311,00	103,9
	Ukupno	1.444.000,00	1.348.284,00	93,4

U okviru rashoda za održavanje i čišćenje javnih površina iskazani su rashodi za uređenje groblja, a unutar rashoda za održavanje komunalne infrastrukture i objekata iskazani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje oborinskih voda koji su Odlukom o komunalnim djelatnostima zasebno utvrđene ili nisu planirani Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. jer je navedeni program donesen prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (donesena u 2019.).

Državni ured za reviziju preporučuje Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati u okviru utvrđenih komunalnih djelatnosti.

Za poslove održavanja komunalne infrastrukture zaključivani su ugovori s odabranim ponuditeljima na razdoblje od četiri godine, javna rasvjeta (2016.), održavanje nerazvrstanih cesta (2017.), zimska održavanje cesta (2016.), deratizaciju, dezinfekciju i dezinfekciju (2018.).

Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih poslova i načinu određivanja njihove cijene i jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Đulovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog upravnog odjela. Općina Đulovac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Đulovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Đulovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Đulovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture, na utvrđivanje organizacijskog oblika obavljanja za sve komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Đulovac **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Đulovac

Općina Đulovac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Đulovac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Đulovac.

Općina Hercegovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Hercegovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 50,73 km², a obuhvaća pet naselja s 2 383 stanovnika.

U tablici broj 35 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Hercegovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Hercegovac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 35

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Hercegovac, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Hercegovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	24	24	0	0
2	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	3	2	1	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	5	3	0	2
		Javni športski i rekreacijski prostori	3	2	0	1
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	4	0	4	0
		Oznake sadržaja turističke namjene	2	0	2	0
		Spomenici i skulpture	4	3	0	1
5.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	450	38	412	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	4	4	0	0
Ukupno			500	77	419	4

Općini Hercegovac je do kolovoza 2020. evidentirala 500 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 77 ili 15,4 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 419 ili 83,8 % u javnom vlasništvu te četiri ili 0,8 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Hercegovac je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 500 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Hercegovac nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Hercegovac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Hercegovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općine Hercegovac obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Hercegovac je 2017. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno 12 komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Hercegovac.

U tablici broj 36 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Hercegovac, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 36

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Hercegovac, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Opskrba pitkom vodom	Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Hercegovac
2.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	
3.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
4.	Skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta	
5.	Održavanje javnih površina	Vlastiti komunalni pogon
6.	Održavanje groblja	
7.	Prijevoz putnika u javnom prometu	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
8.	Javna rasvjeta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
9.	Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija	
10.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
11.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
12.	Obavljanje poslova zimske službe	

Odluka o komunalnim djelatnostima donesena je na temelju odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je bio na snazi do kolovoza 2018. i nije usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi od kolovoza 2018. Tako su Odlukom o komunalnim djelatnostima određene komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta), koje odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi nisu propisane kao komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području Općine Hercegovac i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi.

Općina Hercegovac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnju objekata i uređaja vodoopskrbe, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Hercegovac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Hercegovac je u studenome 2018. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je da sva naselja čine jednu zonu za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja i opći uvjeti i razlozi oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je u iznosu od 1,00 do 5,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je da sva naselja čine jednu zonu u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, područje zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi i opći uvjeti i razlozi oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,25 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Hercegovac je u svibnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina namijenjenih za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, prikupljanju, odvozu i postupanju sa prikupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Hercegovac u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti (određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalna djelatnost se ne obavlja (prijevoz putnika u javnom prometu). Općina Hercegovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Hercegovac (15,7 % vlasništvo) obavljalo je jednu komunalna djelatnost (obavljanje dimnjačarskih poslova), za obavljanje pet komunalnih djelatnosti (održavanje javne rasvjete, dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko–higijeničarski poslovi, održavanje nerazvrstanih cesta i poslovi zimske službe) zaključeni su ugovori s pravnim ili fizičkim osobama, a dvije komunalne djelatnosti (održavanje javnih površina i održavanje groblja) obavljali su zaposlenici Općine Hercegovac. Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđeno da će ih obavljati vlastiti pogon koji nije osnovan.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljanje svih komunalnih djelatnosti na području Općine organizirati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima Općine Hercegovac.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društva čiji je suosnivač Općina Hercegovac kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenik komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge objavljen je na mrežnim stranicama trgovačkog društva (isporučitelja usluge).

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Hercegovac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 7.768.730,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 8.304.558,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Hercegovac iznose 1.184.736,00 kn, od čega se 12.000,00 kn odnosi na izgradnju objekata i uređaja vodoopskrbe, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.172.736,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Hercegovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 603.812,00 kn, što čini 51,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 37 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Hercegovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 37

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Hercegovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Izgradnja objekata i uređaja vodoopskrbe	30.000,00	12.000,00	40,0
2.	Izgradnja objekata i uređaja odvodnje	200.000,00	0,00	-
3.	Izgradnja pješačkih staza	500.000,00	425.673,00	85,1
	Ukupno	730.000,00	437.673,00	60,0

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 730.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 437.673,00 kn, što je za 292.327,00 kn ili 40,0 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici broj 38 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Hercegovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 38

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Hercegovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje javnih zelenih površina	222.800,00	209.139,00	93,9
2.	Održavanje cesta, mostova, poljskih puteva i kanala	350.000,00	326.527,00	93,3
3.	Usluge čišćenja snijega	33.400,00	6.532,00	19,6
4.	Javna rasvjeta i održavanje javne rasvjete	170.000,00	123.481,00	72,6
5.	Održavanje groblja i mrtvačnica	305.000,00	81.384,00	26,7
	Ukupno	1.081.200,00	747.063,00	69,1

Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su rashodi u iznosu od 1.081.200,00kn, a ostvareni u iznosu od 747.063,00 kn, što je za 334.137,00 kn ili 30,9 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i/ili održavanja komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i/ili održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi za održavanje javne rasvjete, poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti.

Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti te načinu određivanja njihove cijene, ali ne i odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju nalaže kod povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnoj ili fizičkoj osobi zaključivati pisani ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Hercegovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Hercegovac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana.

Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Hercegovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Hercegovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Hercegovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Hercegovac **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Hercegovac

Općina Hercegovac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Hercegovac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Hercegovac i navodi kako će poduzeti naložene radnje kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Ivanska

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Ivanska utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 129,13 km², a obuhvaća 13 naselja s 2 911 stanovnika. Područje pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 39 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Ivanska po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 39

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u u Općini Ivanska po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Ivanska	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	13	12	1	0
2.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Travnjaci	1	0	1	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	1	1	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	4	4	0	0
Ukupno			21	19	2	0

Općina Ivanska je do kolovoza 2020. evidentirala 21 građevinu i uređaj komunalne infrastrukture, od čega se 19 ili 90,5 % građevina i uređaja nalazi u vlasništvu Općine, a dvije ili 9,5 % u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Ivanska je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture. U evidenciju su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 21 građevinu i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture.

Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Ivanska nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Ivanska u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Ivanska evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Ivanska obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Ivanska je 2012. i 2013. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno 17 komunalnih djelatnosti, uz djelatnosti određene odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene su druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Ivanska.

U tablici broj 40 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Ivanska, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 40

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Ivanska,
prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	3
1.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Ivanska
2.	Održavanje čistoće	
3.	Skupljanje i odlaganje komunalnog otpada	
4.	Tržnice na malo	
5.	Održavanje groblja	
6.	Održavanje slivnika	
7.	Održavanje javnih zelenih površina	
8.	Održavanje i zaštita nerazvrstanih cesta	
9.	Obavljanje poslova zimske službe	
10.	Održavanje komunalne opreme	
11.	Božićno ukrašavanje	
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
13.	Opskrba pitkom vodom	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
14.	Prijevoz pokojnika	
15.	Prijevoz putnika u javnom prometu	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
16.	Održavanje objekata i uređaja javne rasvjete	
17.	Dezinfekcija, dezinskcija i deratizacija	

Odluka o komunalnim djelatnostima donesena je na temelju odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je bio na snazi do kolovoza 2018. i nije usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi od kolovoza 2018. Tako su Odlukom o komunalnim djelatnostima određene komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta), koje odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi nisu propisane kao komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području Općine Ivanska i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi.

Općina Ivanska je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za izgradnju kanalizacije, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Ivanska nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Načelnik je podnio Općinskom vijeću izvješća o izvršenju Programa građenja za 2019., a nije podnio izvješće o izvršenju Programa održavanja za 2019., što nije u skladu s odredbama članka 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima općinski načelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koje se objavljuju u službenom glasilu.

Državni ured za reviziju preporučuje podnositi izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture te ga objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Ivanska je u veljači 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 5,60 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 4,80 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područje zona i koeficijent zona, koeficijenti namjene, način utvrđivanja i vrijednost boda komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, rješenje o komunalnoj naknadi, oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,50 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Ivanska je 2014. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, održavanje čistoće i čuvanje javnih površina, zauzimanje javnih površina, skupljanje, odvoz i postupanje sa skupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, sanitarno komunalne mjere uređenja naselja, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda te kaznene odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Ivanska u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a četiri komunalne djelatnosti se nisu obavljale (odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba pitkom vodom, prijevoz pokojnika i prijevoz putnika u javnom prometu). Općina Ivanska obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Ivanska obavljalo je jedanaest komunalnih djelatnosti (održavanje čistoće, skupljanje i odlaganje komunalnog otpada, tržnice na malo, održavanje groblja, održavanje slivnika, održavanje javnih zelenih površina, održavanje i zaštita nerazvrstanih cesta, obavljanje poslova zimske službe, održavanje komunalne opreme, božićno ukrašavanje, obavljanje dimnjačarskih poslova), a za obavljanje dvije komunalne djelatnosti zaključeni su ugovori o obavljanju komunalnih djelatnosti (održavanje objekata i uređaja javne rasvjete i dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija).

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačka društva čiji je osnivač Općina Ivanska kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti obavljanje dimnjačarskih poslova i ukop pokojnika (u okviru poslova održavanja groblja) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine. Opći uvjeti isporuke i cjenici navedenih komunalnih usluga nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općina Ivanska, a trgovačko društvo (isporučitelj usluga) nema mrežne stranice.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Ivanska je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 9.399.054,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 8.504.151,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju Programa građenja Općina Ivanska u 2019. nije ostvarila rashode za građenje komunalne infrastrukture, dok su rashodi za održavanje komunalne infrastrukture prema podacima iz izvješća o izvršenju proračuna (jer izvješće o izvršenju programa održavanja za 2019. nije doneseno) iskazani u iznosu od 3.203.995,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Ivanska je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.164.021,00 kn, što čini 36,3 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 41 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Ivanska za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 41

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Ivanska za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Izgradnja nogostupa Babinac	4.500.000,00	0,00	0,0
2.	Izgradnja nogostupa i kanalizacije	7.000.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	11.500.000,00	0,00	0,0

Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. nije izvršen, a izvješće o izvršenju Programa ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici broj 42 daju se podaci o rashodima za održavanje komunalne infrastrukture Općine Ivanska prema izvješću o izvršenju proračuna za 2019.

Tablica broj 42

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Ivanska za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	780.000,00	150.648,00	19,3
2.	Održavanje javnih zelenih površina	490.000,00	285.899,00	58,3
3.	Održavanje javne rasvjete	50.000,00	105.034,00	210,1
4.	Pojačano održavanje ceste Gornja Petrička dionica Križ	600.000,00	428.520,00	71,4
5.	Pojačano održavanje Utiskane	150.000,00	0,00	0,0
6.	Autobusna stajališta	60.000,00	3.679,00	6,1
7.	Modernizacija i održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine	2.500.000,00	2.230.215,00	89,2
	Ukupno	4.630.000,00	3.203.995,00	69,2

Rashodi za održavanje komunalne planirani su u iznosu od 4.630.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 3.203.995,00 kn, što je za 1.426.005,00 kn ili 30,8 % manje od plana, a izvješće o izvršenju plana održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno te nema obrazloženje za manje izvršenje plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi za održavanje javne rasvjete i deratizacije ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenih s pravnim osobama 2017., za razdoblje od četiri godine.

Ugovori sadrže propisane odredbe o vremenu na koje je zaključen, o vrsti i opsegu ugovorene komunalne djelatnosti te načinu određivanja njezine cijene, ali ne i odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljanje komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama povjeravati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Ivanska ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranje zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela. Općina Ivanska organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Ivanska te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Ivanska

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Ivanska ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na nepodnošenje propisanog izvješća predstavničkom tijelu o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Ivanska **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Ivanska

Općina Ivanska prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Ivanska.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Ivanska i navodi kako će poduzeti naložene radnje i aktivnosti kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Kapela

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Kapela utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 104,55 km², a obuhvaća 26 naselja s 2 984 stanovnika.

U tablici broj 43 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Kapela po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 43

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Kapela po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Kapela	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	26	26	0	0
2.	Javna rasvjeta	Stupovi javne rasvjete	1 150	1 150	0	0
3.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	8	8	0	0
Ukupno			1 184	1 184	0	0

Općini Kapela je do kolovoza 2020. evidentirala 1 184 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Kapela je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 1 184 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture.

Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Kapela nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Kapela u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Kapela evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Kapela obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Kapela je 2013. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno 16 komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Kapela.

U tablici broj 44 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Kapela, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 44

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Kapela,
prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1		2
1.	Opskrba pitkom vodom	Trgovačka društvo čiji je osnivač Općina Kapela
2.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	
3.	Održavanje čistoće javnih površina	
4.	Tržnice na malo i sajmišta	
5.	Upravljanje grobljima i pratećim građevinama i ukop pokojnika	
6.	Održavanje slivnika, putnih jaraka i graba	
7.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
8.	Održavanje javnih zelenih površina	
9.	Održavanje i zaštita nerazvrstanih cesta	
10.	Održavanje komunalne opreme	
11.	Postavljanje i nabava svećane Božićne rasvjete	
12.	Održavanje javnih cesta u zimskim uvjetima	
13.	Skupljanje i odlaganje komunalnog otpada	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
14.	Prijevoz pokojnika	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
15.	Prijevoz putnika u javnom prometu	
16.	Održavanje objekata i uređaja javne rasvjete	

Odluka o komunalnim djelatnostima donesena je na temelju odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je bio na snazi do kolovoza 2018. i nije usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi od kolovoza 2018. Tako su Odlukom o komunalnim djelatnostima određene komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta), koje odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi nisu propisane kao komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti Odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području Općine Kapela i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi.

Općina Kapela je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za izgradnju vodovoda, kanalizacije, plinovoda, uređenje mjesnih domova, izgradnja poslovne zone i druge, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Kapela nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Kapela je u ožujku 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 2,00 kn/m³, a za drugu zonu 1,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,1 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je da sva naselja čine jednu zonu u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti namjene, visina i način naplate te oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 4,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Kapela je 2016. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za održavanje i korištenje javnih površina, održavanje čistoće, uređenje naselja, groblja, prirodnih vodotoka, igrališta, stambeno-poslovnih objekata, društvenih domova u vlasništvu Općine Kapela, kao i nadzor nad provođenjem komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Kapela u 2019. i 2020. obavljalo se jedanaest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a pet djelatnosti nije obavljano (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje komunalne opreme, prijevoz pokojnika, prijevoz putnika u javnom prometu). Općina Kapela obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Kapela obavljalo je deset komunalnih djelatnosti (održavanje čistoće javnih površina, tržnice na malo i sajmišta, upravljanje grobljima i pratećim građevinama i ukop pokojnika, održavanje slivnika, putnih jaraka i graba, obavljanje dimnjačarskih poslova, održavanje javnih zelenih površina, održavanje i zaštita nerazvrstanih cesta, postavljanje i nabava svećane božićne rasvjete, održavanje javnih cesta u zimskim uvjetima), a za obavljanje jedne komunalne djelatnosti (održavanje objekata i uređaja javne rasvjete) zaključen je ugovor o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Kapela kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga (ukop pokojnika u okviru poslova održavanja groblja) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine. Opći uvjeti isporuke navedene komunalne usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općina Kapela, a cjenici komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkog društva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Kapela je u 2019. ostvarila je ukupne prihode i primitke u iznosu od 13.386.722,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 12.635.668,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Kapela iznose 9.659.270,00 kn, od čega se 4.031.124,00 kn odnosi na izgradnju vodovoda, kanalizacije, plinovoda, uređenje mjesnih domova, izgradnja poslovne zone i druge, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.628.146,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Kapela je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.188.724,00 kn, što čini 21,1 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 45 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Kapela za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 45

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Kapela za 2019.

u kn

Redn i broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Sanacija nerazvrstanih cesta	125.000,00	125.546,00	100,4
2.	Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	2.430.000,00	1.621.255,00	66,7
3.	Izrada projekta za vodoopskrbu	24.000,00	0,00	-
4.	Izgradnja pročistača i kanalizacije	600.000,00	600.880,00	100,1
5.	Projektiranje nerazvrstanih cesta i sanacija klizišta	240.000,00	240.000,00	100,0
6.	Izgradnja vodovoda	165.000,00	161.515,00	97,9
7.	Uređenje igrališta i parkova	16.100,00	16.031,00	99,6
8.	Rekonstrukcija nerazvrstane ceste Gornje Zdjelice - Donji Mosti	1.778.000,00	1.777.409,00	100,0
9.	Izgradnja javne rasvjete	40.000,00	0,00	-
10.	Modernizacija nerazvrstanih cesta	513.500,00	468.889,00	91,3
11.	Plinovod	85.000,00	82.704,00	97,3
12.	Reciklažno dvorište	323.500,00	323.326,00	99,9
13.	Ulaganje u građenje i li opremanje društvenih domova	3.000.000,00	2.476.388,00	82,5
14.	Uređenje groblja i parkirališta	10.000,00	0,00	-
15.	Izmjene i dopune prostornog plana	85.000,00	85.000,00	100,0
16.	Sanacija klizišta	621.000,00	620.645,00	99,9
	Ukupno	10.056.100,00	8.599.588,00	85,5

U tablici broj 46 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Kapela za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 46

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Kapela za 2019.

u kn

Redn i broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	300.000,00	212.251,00	70,8
2.	Održavanje cesta u zimskim uvjetima	30.000,00	6.225,00	20,8
3.	Održavanje javne rasvjete	220.000,00	227.031,00	103,2
4.	Održavanje javnih zelenih površina i parkova	40.000,00	38.050,00	95,1
5.	Tekuće održavanje građevinskih objekata	200.000,00	185.285,00	92,6
6.	Projekt energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	400.000,00	386.311,00	96,6
7.	Program očuvanja prirode i okoliša s ostalim komunalnim uslugama	5.900,00	4.529,00	76,8
8.	Održavanje groblja i parkirališta	10.000,00	0,00	-
	Ukupno	1.205.900,00	1.059.682,00	87,9

Pojedine komunalne djelatnosti (održavanje cesta u zimskim uvjetima, rashodi za projekte energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te program očuvanja prirode i okoliša) nisu utvrđene Odlukom o komunalnim djelatnostima, a Programom održavanja komunalne infrastrukture su planirani i iskazani.

Državni ured za reviziju preporučuje Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

– **Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom**

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodarara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Kapela ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela. Općina Kapela organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Kapela te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.

Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Kapela

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Kapela ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture, na održavanja javne rasvjete u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima Općine na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Kapela **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Kapela

Općina Kapela prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Kapela.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Kapela i navodi da će poduzeti naložene radnje i aktivnosti kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Končanica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Končanica utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 83,61 km², a obuhvaća devet naselja s 2 360 stanovnika.

U tablici broj 47 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Končanica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 47

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Končanica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Končanica	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	193	9	172	12
2	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	2	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	2	2	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici i skulpture	7	5	0	2
5.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	7	7	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	7	0	0
Ukupno			219	33	172	14

Općina Končanica je do kolovoza 2020. evidentirala 219 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 33 ili 15,1 % građevina i uređaja nalazi u vlasništvu Općine, 172 ili 78,5 % u javnom vlasništvu te 14 ili 6,4 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Končanica je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 219 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Končanica je nerazvrstane ceste proglasila javnim dobrom u vlasništvu Općine Končanica, a nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Končanica u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Končanica evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Končanica obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Končanica je u kolovozu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i tri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (održavanje društvenih domova, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Končanica u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 48 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Končanica, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 48

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Končanica,
prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Končanica
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanja javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje društvenih domova	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
11.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
12.	Održavanje javna rasvjeta	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Općina Končanica je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasniku kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programu građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za uređenje objekata općine i kupnju spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Končanica nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Končanica je u prosincu 2018. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 20,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 3,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te uvjeti za potpuno ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 4,20 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Končanica je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za održavanje i korištenje javnih površina, održavanje čistoće, uređenje naselja, groblja, prirodnih vodotoka, igrališta, stambeno-poslovnih objekata, društvenih domova u vlasništvu Općine Končanica, kao i nadzor nad provođenjem komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Končanica u 2019. i 2020. obavljalo se jedanaest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a dvije komunalne djelatnosti nisu obavljane (veterinarsko-higijeničarski poslovi i obavljanje dimnjačarskih poslova). Općina Končanica obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Končanica obavljalo je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojim nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanja javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje društvenih domova, usluge ukopa pokojnika), a dvije komunalne djelatnosti (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija te održavanje javne rasvjete) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Končanica kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga ukopa pokojnika donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općina Končanica, a cjenici komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkih društava.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Končanica je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 8.468.061,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 8.789.668,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Končanica iznose 2.906.025,00 kn, od čega se 1.803.869,00 kn odnosi za uređenje objekata općine i kupnju spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.102.156,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Končanica je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 450.355,00 kn, što čini 40,9 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 49 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Končanica za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 49

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Končanica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	130.000,00	57.045,00	43,9
3.	Postavljanje javne rasvjete	170.000,00	164.926,00	97,0
4.	Adaptacija društvenog doma	550.000,00	549.627,00	99,9
5.	Mjesni domovi -LAG	300.000,00	198.343,00	66,1
6.	Uređenje objekata općine	220.000,00	219.745,00	99,9
7.	Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada	1.969,00	1.969,00	100,0
8.	Adaptacija i uređenje mrtvačnice u Končanici	350.000,00	309.900,00	88,5
9.	Mrtvačnica u Daruvarskom Brestovcu	55.000,00	53.474,00	97,2
10.	Uređenje centra za udruge	590.000,00	559.242,00	94,8
11.	Društveni dom i okoliš Imsovac, Stražanac i Otkopi	290.000,00	274.943,00	94,8
12.	Spomenici - spomen obilježja	10.000,00	8.200,00	82,0
	Ukupno	2.666.969,00	2.397.414,00	89,9

U tablici broj 50 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Končanica za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 50

Izvršenje programa održavanje komunalne infrastrukture Općine Končanica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Javna rasvjeta i održavanje javne rasvjete	50.000,00	48.112,00	96,2
2.	Održavanje nerazvrstanih cesta	352.000,00	375.506,00	106,7
3.	Održavanje cesta u zimskim uvjetima	12.600,00	12.600,00	100,0
5.	Održavanje groblja	100.000,00	72.393,00	72,4
	Ukupno	514.600,00	508.611,00	98,8

Održavanje cesta u zimskim uvjetima Odlukom o komunalnim djelatnostima nije zasebno utvrđena, a Programom održavanja komunalne infrastrukture je zasebno planirana i iskazana u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje Program održavanja komunalne infrastrukture donijeti po komunalnim djelatnostima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima i odredbama Zakonom o komunalnom gospodarstvu, odnosno rashode planirati i iskazivati unutar utvrđenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Končanica ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Končanica organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Končanica te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Končanica

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Končanica ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na održavanja javne rasvjete u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima Općine na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Končanica **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Končanica

Općina Končanica prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Končanica.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Končanica i navodi kako će poduzeti naložene radnje kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Nova Rača

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Nova Rača utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 92,73 km², a 13 naselja s 3 433 stanovnika.

U tablici broj 51 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Nova Rača po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 51

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Nova Rača po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redn i broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općin a Nova Rača	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarod na imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	25	25	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	2	0	0
4.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	10	10	0	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	3	3	0	0
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	8	8	0	0
Ukupno			49	49	0	0

Općina Nova Rača je do kolovoza 2020. evidentirala 49 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, koji se nalazi u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Nova Rača je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 49 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Nova Rača nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Nova Rača u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Nova Rača evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Nova Rača obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Nova Rača je u listopadu 2019. Končanica je u kolovozu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno devet komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i četiri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinskcija i deratizacija, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta, održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Nova Rača u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 52 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Nova Rača, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 52

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Nova Rača, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Nova Rača
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje groblja	
6.	Održavanje čistoća javnih površina	
7.	Usluge ukopa pokojnika	
8.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
9.	Prigodno ukrašavanje naselja	
10.	Sanacija divljih odlagališta	
11.	Održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora	
12.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
13.	Dezinfekcija, dezinskcija, deratizacija	

Općina Nova Rača je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja za 2019. iskazani su rashodi za uređenje odlagališta otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje održavanje komunalne infrastrukture.

Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Nova Rača nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Nova Rača je u siječnju 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene je pet zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 22,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 18,00 kn/m³, za treću zonu u iznosu od 14,00 kn/m³, za četvrtu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, a za petu zonu u iznosu od 6,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,6 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja pet zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, način utvrđivanja i naplate komunalne naknade, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.

Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 3,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Nova Rača je u lipnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Nova Rača u 2019. i 2020. obavljalo se jedanaest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a dvije komunalne djelatnosti nisu obavljane (prigodno ukrašavanje naselja i sanacija divljih odlagališta). Općina Nova Rača obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društva čiji je osnivač Općina Nova Rača obavljalo je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoća javnih površina, usluge ukopa pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova, održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih odbora), a dvije komunalne djelatnosti (dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija te održavanje javne rasvjete) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društva čiji je osnivač Općina Nova Rača kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti (usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine, a nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Nova Rača, trgovačko društvo (isporučitelj usluga) nema mrežne stranice.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga kod obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Nova Rača je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 12.120.968,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 14.427.310,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Nova Rača iznose 3.104.574,00 kn, od čega se 156.875,00 kn odnosi za uređenje odlagališta otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.947.699,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Nova Rača je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 631.137,00 kn, što čini 21,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 53 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Nova Rača za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 53

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Nova Rača za 2019.

u kn

Redn i broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	3.269.939,00	1.582.473,00	48,4
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	84.779,00	84.779,00	100,0
3.	Uređenje odlagališta otpada	156.750,00	156.875,00	100,1
	Ukupno	3.511.468,00	1.824.127,00	51,9

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 3.511.468,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.824.127,00 kn, što je za 1.687.341,00 kn ili 48,1 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje, u slučajevima značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 54 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Nova Rača za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 54

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Nova Rača za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	285.000,00	256.648,00	90,1
2.	Održavanje javne rasvjete	225.000,00	228.893,00	101,7
3.	Ostali komunalni poslovi na održavanju	450.000,00	454.017,00	100,9
4.	Održavanje javnih zelenih površina	350.000,00	327.839,00	93,7
5.	Održavanje groblja	5.000,00	2.100,00	42,0
6.	Održavanje čistoće	12.000,00	10.950,00	91,3
	Ukupno	1.327.000,00	1.280.447,00	96,5

U okviru rashoda za ostale komunalne poslove održavanja planirani su i iskazani rashodi za prigodno ukrašavanje i rashodi za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizacija, koji su prema Odluci o komunalnim djelatnosti Općine Nova Rača, utvrđene zasebne komunalne djelatnost.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje komunalne infrastrukture planirati i iskazivati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Održavanje javne rasvjete obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti iz 2018. u kojem je navedeno da se poslovi obavljaju u razdoblju četiri godine, prema jediničnim cijenama iz troškovnika koji je sastavni dio ugovora te prema planu održavanja komunalne infrastrukture Općine Nova Rača i pojedinačnim narudžbama. U ugovoru nisu navede odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama povjeravati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Nova Rača ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog upravnog odjela. Općina Nova Rača organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Nova Rača te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Nova Rača

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Nova Rača ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Nova Rača **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Nova Rača

Općina Nova Rača prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Nova Rača.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Nova Rača.

Općina Rovišće

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Rovišće utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 78,70 km², a obuhvaća 12 naselja s 4 822 stanovnika.

U tablici broj 55 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Rovišće po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 55

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture
u Općini Rovišće po vrstama i prema vlasništvu
nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Rovišće	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	54	0	54	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	2	0	0
		Biciklističke staze	1	0	1	0
		Pješačke staze	7	1	6	0
		Mostovi	18	0	18	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	7	3	4	0
4.	Javne zelene površine	Drvoredi	3	1	2	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	4	2	2	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	9	5	4	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	19	19	0	0
		Spomenici i skulpture	4	4	0	0
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom	1	1	0	0
		Rasvjetni stupovi	801	0	801	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	14	9	0	5
8.	Građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza	Građevine za prihvata i otpremanje vozila i putnika u javnom prijevozu	2	0	2	0
		Izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika	11	0	11	0
Ukupno			957	47	905	5

Općina Rovišće je do kolovoza 2020. evidentirala 957 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 47 ili 4,9 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 905 ili 94,6 % u javnom vlasništvu te pet ili 0,5 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Rovišće je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 957 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, ., te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Rovišće je nerazvrstane ceste proglasila javnim dobrom u vlasništvu Općine Končanica, a nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Rovišće u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Rovišće evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Rovišće obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Rovišće je u veljači 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i pet djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta, održavanje odlagališta građevinskog otpada). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rovišće u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 56 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rovišće, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 56

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rovišće,
prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Rovišće
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoća javnih površina	
8.	Usluge ukopa pokojnika	
9.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
10.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
11.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	
12.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
13.	Prigodno ukrašavanje naselja	
14.	Sanacija divljih odlagališta	
15.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	

Općina Rovišće je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programa građenje komunalne infrastrukture za 2019. sadrži i Program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom u skladu s odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su rashodi i izdaci za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom za 2019. planirani u iznosu od 215.000,00 kn, a nisu ostvareni.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne opis i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja.

Osim toga, u programima građenja i održavanja za 2019. iskazani su rashodi za kapitalnu pomoć proračunskim korisnicima i pomoći vlastitom komunalnom trgovačkom društvu što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.. Općina Rovišće nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Rovišće je u veljači 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa te izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 9,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 7,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 5,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je da sva naselja čine jednu zonu kojima se naplaćuje komunalna naknada i jedan koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te utvrđivanje podataka za obračun i naplatu komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,40 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Rovišće je u 1996. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Rovišće u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a dvije komunalne djelatnosti nisu obavljane (veterinarsko higijeničarski poslovi i sanacija divljih odlagališta). Općina Rovišće obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društva čiji je osnivač Općina Rovišće obavljalo je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoća javnih površina, usluge ukopa pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova), a četiri komunalne djelatnosti (održavanje javne rasvjete, prigodno ukrašavanje naselja, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, te održavanje odlagališta građevinskog otpada) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Rovišće kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga (usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine, a nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Rovišće, a trgovačko društvo (isporučitelj usluga) nema mrežne stranice.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga kod obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Rovišće je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 19.207.355,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 15.933.019,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Rovišće iznose 6.349.183,00 kn, od čega se 676.523,00 kn odnosi su rashodi za kapitalnu pomoć proračunskim korisnicima i pomoći vlastitom trgovačkom društvu, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.672.660,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Rovišće je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.261.078,00 kn, što čini 22,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 57 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Rovišće za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 57

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Rovišće za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	2.617.500,00	2.409.823,00	92,1
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	1.478.600,00	1.056.466,00	71,5
3.	Javne zelene površine	250.000,00	233.721,00	93,5
4.	Građevine i uređaji javne namjene	385.000,00	355.004,00	92,2
5.	Javna rasvjeta	265.000,00	100.615,00	38,0
6.	Groblja	108.400,00	101.350,00	93,5
Ukupno		5.104.500,00	4.256.979,00	83,4

Unutar rashoda za građevine i uređaji javne namjene iskazani su rashodi za kapitalnu pomoć proračunskim korisnicima u iznosu od 310.000,00 kn, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 58 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Rovišće za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 58

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Rovišće za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	500.000,00	377.246,00	75,4
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	280.000,00	246.089,00	87,9
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	20.000,00	0,00	–
4.	Održavanje javnih zelenih površina	430.010,00	385.540,00	89,7
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	100.000,00	82.030,00	82,0
6.	Održavanje groblja	150.000,00	135.009,00	90,0
7.	Održavanje čistoća javnih površina	115.000,00	106.639,00	92,7
8.	Održavanje javne rasvjete	480.000,00	338.826,00	70,6
9.	Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija	165.000,00	99.306,00	60,2
10.	Komunalno poduzeće u vlasništvu općine	321.600,00	321.519,00	100,0
Ukupno		2.561.610,00	2.092.204,00	81,7

U Programu održavanja komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za pomoć vlastitom komunalnom trgovačkom društvu u iznosu od 321.519,00 kn, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje javne rasvjete i izvršeni su na temelju okvirnog sporazuma zaključenog 2014. na razdoblje od pet godina. Ugovorom je utvrđena cijena potrošnog materijala, sata rada radnika i strojeva te da će se poslovi obavljati na zahtjev općine, a nije ugovoreno jamstvo izvoditelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Poslove dezinfekcije, dezinsekcije i deratizaciju obavljala je pravna osoba s kojom je 2017. zaključen ugovor o provođenju mjera navedene djelatnosti i sadrži između ostaloga, način određivanja cijene komunalnih usluga te način i rok plaćanja izvršenih usluga, a u ugovoru nije navedeno vrijeme na koje se ugovor sklapa, vrsta i opseg komunalne usluge te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Prema odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu ugovor o povjeravanju poslova komunalnih djelatnosti sadrži komunalnu djelatnost za koju je zaključen, vrijeme na koje se ugovor zaključuje, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga te način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Državni ured za reviziju preporučuje u svim slučajevima povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora ugovarati sve propisane elemente u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Rovišće ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Rovišće organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Rovišće te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Rovišće

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Rovišće ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Rovišće **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Rovišće

Općina Rovišće prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Rovišće.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Rovišće i navodi da će postupiti prema danim nalogima i preporukama.

Općina Severin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Severin utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 25,91 km², a obuhvaća dva naselja s 877 stanovnika.

Općina Severin nema podatke o broju građevina i uređaja komunalne infrastrukture na svom području.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Severin do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) nije ustrojila i ne vodi evidenciju komunalne infrastrukture, što nije u skladu s odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi. Prema odredbi članka 131. navedenog Zakona, jedinice lokalne samouprave trebale su ustrojiti evidenciju komunalne infrastrukture u roku godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno do kolovoza 2019.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti i voditi evidenciju komunalne infrastrukture koja će sadržavati propisane podatke, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezinog cjelokupnog evidentiranja.

Općina Severin nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Severin u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Severin evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Severin obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Severin je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima i izmjene u lipnju 2019., kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i jednu djelatnosti koja se smatraj komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (deratizacija). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Severin u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 59 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Severin, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 59

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Severin,
prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Vlastiti pogon
2.	Održavanje javnih zelenih površina	
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
7.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova.	
11.	Deratizacija	

Općina Severin je u ožujku 2019. osnovala vlastiti pogon za obavljanje dijela komunalnih djelatnosti.

Općina Severin je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programu građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za uređenje objekata općine i kupnju spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Severin nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Severin je u listopadu 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 5,00 kn/m³, u drugoj zoni u iznosu od 3,00 kn/m³, a u trećoj zoni u iznosu od 2,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su dvije zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene, rok i način plaćanja komunalne naknade, obračun komunalne naknade, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 4,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Severin je 2009. donijela Odluku o komunalnom redu i izmjene i dopune 2017., kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Severin u 2019. i 2020. obavljalo se deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalna djelatnosti (ukopa pokojnika) nije obavljena. Općina Severin obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Vlastiti pogon obavljao je pet komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja i održavanje čistoće javnih površina), a obavljanje drugih pet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javne rasvjete, obavljanje dimnjačarskih poslova i deratizacija) povjereno je pravni i fizičkim osobama na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Dimnjačarski poslovi obavljani su na temelju ugovora o koncesiji zaključenog 2008. i dodatka ugovoru iz 2018., (do provedbe natječaja) kojim je utvrđena cijena usluga čišćenja dimnjaka. Isporučitelj usluge čišćenja dimnjaka nije donio opće uvjete isporuke usluge čišćenja dimnjaka, cijena usluga čišćenja dimnjaka utvrđena je ugovorom, a nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Severin (isporučitelj usluga nema mrežne stranice).

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga kod obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Severin je u 2019. ostvarila je ukupne prihode i primitke u iznosu od 3.899.153,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 4.995.832,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Severin iznose 3.233.767,00 kn, od čega se 589.317,00 kn odnosi su rashodi za izgradnju multi funkcionalne zgrade, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.644.450,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Severin je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 161.431,00 kn, što čini 6,1 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 60 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Severin za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 60

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Severin za 2019

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Asfaltiranje cesta	2.514.341,00	2.413.698,00	96,0
2.	Izgradnja multifunkcionalne zgrade	500.000,00	589.317,00	117,9
3.	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	110.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	3.124.341,00	3.003.015,00	96,1

Rashodi za dodatna ulaganja na građevinske objekte planirani su u iznosu od 110.000,00 kn, a nisu ostvareni u izvješću o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture nema obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici broj 61 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Severin za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 61

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Severin za 2019

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Javna rasvjeta	73.000,00	86.974,00	119,1
2.	Održavanje i uređenje javnih i zelenih površina	174.000,00	42.158,00	24,2
3.	Održavanje komunalne infrastrukture	488.000,00	86.590,00	17,7
4.	Ostale komunalne usluge	11.900,00	15.030,00	126,3
	Ukupno	746.900,00	230.752,00	30,9

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 746.900,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 230.752,00kn, što je za 516.148,00 kn ili 69,1 % manje od plana, a u izvješću o izvršenju Programa održavanja nisu navedeni razlozi odstupanja.

Državni ured za reviziju preporučuje, u slučajevima značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje i /ili održavanja komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U izvješću o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. unutar rashoda za održavanje komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 57.738,00 kn koje su Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebna komunalna djelatnost, a unutar ostalih komunalnih usluga iskazani su rashodi za deratizaciju u iznosu od 10.500,00 kn, i ako je navedena djelatnost odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima propisana kao zasebna komunalna djelatnost,

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje nerazvrstanih cesta i poslove deratizacije planirati i iskazivati kao zasebnu komunalnu djelatnost, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i održavanja javne rasvjete izvršeni su na temelju narudžbenica, što nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima Općine Severin prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta i javne rasvjete povjerava pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora i odredbama članka 50. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojem se postupak odabira osobe s kojom se zaključuje ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te sklapanje, provedba i izmjene tog ugovora provode prema propisima o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete organizirati na način utvrđen odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Severin i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodarara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Severin ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Severin organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Severin te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.

Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Severin

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Severin donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na upravljanje komunalnom infrastrukturom, a odnose se na to da nije ustrojena te se ne vodi evidencija komunalne infrastrukture, ne poduzimaju se aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Severin **neučinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Severin

Općina Severin prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Severin.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Severin.

Općina Sirač

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Sirač utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 144,91 km², a devet naselja s 2 218 stanovnika. Područje pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 62 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Sirač po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 62

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture
u Općini Sirač po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Sirač	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	259	67	103	89
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pješačke staze	12	6	6	0
		Mostovi	6	0	3	3
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	6	3	2	1
4.	Javne zelene površine	Parkovi	3	3	0	0
		Travnjaci	17	9	5	3
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	10	6	3	1
		Javni športski i rekreacijski prostori	3	3	0	0
		Zelene površine uz ceste i ulice	9	2	7	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	4	2	2	0
		Javni zdenci	1	1	0	0
		Ploče s planom naselja	1	1	0	0
		Oznake kulturnih dobara	1	0	1	0
		Spomenici i skulpture	6	5	0	1
		Druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja	151	118	20	13
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom	9	6	3	0
		Rasvjetni stupovi	31	24	7	0
		Svjetiljke	867	331	468	68
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	12	12	0	0
Ukupno			1 408	599	630	179

Općina Sirač je do kolovoza 2020. evidentirala 1 408 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega se 599 ili 42,6 % nalazi u vlasništvu Općine, 630 ili 44,7 % u javnom vlasništvu ili na pomorskom dobru, a 179 ili 12,7 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Sirač je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 1 408 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Sirač nije poduzimala aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Sirač u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Sirač evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Sirač obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Sirač je u prosincu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno jedanaest komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i dvije djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija i nabava kamenog materijala). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sirač u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 63 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sirač, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 63

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sirač, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozilima	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Sirač
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje groblja i krematorija unutar groblja	
6.	Održavanje čistoće javnih površina	
7.	Usluge ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja	
8.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
9.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
10.	Održavanje javne rasvjete	
11.	Komunalni linijski prijevoz putnika	
12.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	
13.	Nabava kamenog materijala	

Općina Sirač je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, planirani su rashodi za izgradnju plinovoda i trafostanice za poduzetničku zonu, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna infrastruktura.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja i planirani iznos financijskih sredstava, te popis izvora sredstava bez opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje opisa i opsega poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Sirač nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Sirač je u veljači 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja i opći uvjeti i razlozi oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.

Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,22 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Sirač je u 2020. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, održavanje čistoće čuvanje javnih površina, korištenje javnih površina, uklanjanje snijega i leda, sanitarno komunalne mjere, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda i kaznene odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar koji odrađuju poslove propisane Odlukom o komunalnom redu. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Sirač u 2019. i 2020. obavljalo se 12 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalna djelatnost nije obavljana (prijevoz putnika u javnom prometu). Općina Sirač obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Sirač obavljalo je sedam komunalnih djelatnosti (održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja i krematorija unutar groblja, održavanje čistoće javnih površina, usluge ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja), jednu komunalnu djelatnost (dimnjačarsko poslovi) obavljana je na temelju ugovora o koncesiji, a četiri komunalne djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija te nabava kamenog materijala) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Sirač kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti ukopa i kremiranja pokojnika donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općina Sirač, a cjenici komunalne usluge na mrežnim stranicama trgovačkog društva (isporučitelja usluge).

Općina Sirač je obavljanje dimnjačarskih poslova povjerila trgovačkom društvu na temelju ugovora o koncesiji za obavljanju dimnjačarskih poslova zaključenoga 2015. na razdoblje od pet godine, a ugovorom je utvrđena cijena dimnjačarskih usluga. Opći uvjeti isporuke i cjenici dimnjačarskih usluga nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnoj stranici Općine Sirač te na mrežnoj stranici isporučitelja komunalne usluge (isporučitelj komunalne usluge nema mrežnu stranicu).

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama Općine Sirač objaviti opće uvjete isporuke i cjenika dimnjačarskih usluga u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Sirač je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 12.926.173,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 12.066.370,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Sirač iznose 2.593.184,00 kn, od čega se 25.000,00 kn odnosi za izgradnju trafostanice za poduzetničku zonu, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.568.184,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Sirač je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.740.500,00 kn, što čini 67,8 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 64 daju se podaci o rashodima za građenje komunalne infrastrukture Općine Sirač za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju i navedenog programa.

Tablica broj 64

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Sirač za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.192.556,00	849.149,00	71,2
2.	Javna rasvjeta	200.000,00	87.964,00	44,0
3.	Plinovod	85.000,00	0,00	0,0
4.	Groblja i krematoriji	241.205,00	232.143,00	96,2
5.	Izgradnja trafostanice za poduzetničku zonu	25.000,00	25.000,00	100,0
	Ukupno	1.743.761,00	1.194.256,00	68,5

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 1.743.761,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.194.256,00 kn, što je za 549.505,00 kn ili 31,5 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje, u slučajevima značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 65 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sirač za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 65

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sirač za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	998.000,00	868.836,00	87,1
2.	Održavanje javnih zelenih površina	243.260,00	207.801,00	85,4
3.	Održavanje atmosferskih voda	5.000,00	0,00	0,0
4.	Održavanje groblja i krematorija	122.910,00	112.650,00	91,7
5.	Održavanje javne rasvjete	218.800,00	209.641,00	95,8
	Ukupno	1.587.970,00	1.398.928,00	88,1

U okviru rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su i iskazani rashodi za nabavu kamenog materijala koji su prema Odluci o komunalnim djelatnostima Općine Sirač, utvrđeni kao zasebna komunalne djelatnost.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje komunalne infrastrukture planirati i iskazivati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima Općine Sirač.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenog 2017., a za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni su na temelju četiri ugovora zaključena 2018. s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti. Ugovori sadrži odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti te načinu određivanja njihove cijene, ali ne i odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo. Ugovorima je utvrđeno da se poslovi obavljaju prema narudžbenicama i radnim nalogima općine.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama povjeravati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Sirač ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela. Općina Sirač organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Sirač te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.

Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Sirač

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Sirač ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na to da se ne poduzimaju aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Sirač **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Sirač

Općina Sirač prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Sirač.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Sirač i navodi kako će poduzeti naložene radnje kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Šandrovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Šandrovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 62,78 km², a obuhvaća sedam naselja s 1 776 stanovnika.

U tablici broj 66 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Šandrovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 66

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Šandrovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Šandrovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	20	20	0	0
2	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	2	2	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	10	10	0	0
Ukupno			34	34	0	0

Općina Šandrovac je do kolovoza 2020. evidentirala 34 građevine i uređaja komunalne infrastrukture koji se nalaze u vlasništvu općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Šandrovac je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 34 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Šandrovac je nerazvrstane ceste proglasila javnim dobrom u vlasništvu Općine Šandrovac, a nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Šandrovac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Šandrovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Šandrovac obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Šandrovac je u kolovozu i listopadu 2020. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i šest djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (nabava kamenog agregata, obavljanje poslova zimske službe, dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, uklanjanje i zbrinjavanje životinjskih lešina, hvatanje i zbrinjavanje napuštenih životinja). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Šandrovac u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 67 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Šandrovac, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 67

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Šandrovac,
prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Šandrovac
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanja javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Nabava kamenog agregata	
9.	Obavljanje poslova zimske službe	
10.	Usluge javnih tržnica na malo	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
11.	Usluge ukopa pokojnika	
12.	Komunalni linijski prijevoz putnika	
13.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
14.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
15.	Deratizacija, dezinfekcija i dezinfekcija	
16.	Obavljanje poslova uklanjanja i zbrinjavanja životinja	

Općina Šandrovac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za uređenje društvenih domova, vatrogasnog centra, kulturnog centra, dječjeg vrtića te odvodnje i vodovoda što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno građenje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže popis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, ali ne sadrži opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje naznaka izvora financiranja i opseg poslova održavanja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Šandrovac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Šandrovac je u veljači 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi, a 2018. odluka o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 7,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 5,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 4,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je da sva naselja čine jedna zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, obveznici plaćanja komunalne naknade, visina obračun i rokovi plaćanja komunalne naknade, koeficijent namjene te potpuno ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 1,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Šandrovac je u kolovozu 2020. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere za uređenje naselja, uređenje naselja i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu općine za gospodarske i druge svrhe, održavanje reda, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina uključujući i uklanjanje snijega i leda te mjere za provođenje i održavanje komunalnog reda koje poduzima komunalni redar. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Šandrovac propisala je obvezu korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Šandrovac u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a tri komunalne djelatnosti nisu obavljane (nabava kamenog agregata, usluge javnih tržnica na malo i komunalni linijski prijevoz putnika). Općina Šandrovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Šandrovac obavljalo je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda održavanja javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, obavljanje poslova zimske službe, usluge ukopa pokojnika), a četiri komunalne djelatnosti (obavljanje dimnjačarskih poslova, održavanje javne rasvjete, obavljanje dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija te poslovi uklanjanja i zbrinjavanja životinja) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Općina Šandrovac je obavljanje dimnjačarskih poslova povjerila trgovačkom društvu na temelju ugovora o obavljanju dimnjačarskih poslova zaključenoga 2017. na razdoblje od četiri godine, a ugovorom je utvrđena cijena dimnjačarskih usluga te je objavljena na mrežnim stranicama Općine Šandrovac. Usluge ukopa pokojnika obavlja trgovačko društvo u vlasništvu Općine Šandrovac, a na cjenik usluga je dana suglasnost i objavljeno je u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Šandrovac.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Šandrovac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 10.384.572,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 11.150.686,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Šandrovac iznose 4.964.708,00 kn, od čega se 2.750.699,00 kn odnosi za uređenje društvenih domova, vatrogasnog centra, kulturnog centra, dječjeg vrtića te odvodnju i vodovod, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.214.009,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Šandrovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 715.245,00 kn, što čini 32,3 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 68 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Šandrovac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 68

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Šandrovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Društveni domovi	210.300,00	224.183,00	106,6
2.	Vatrogasni dom	105.000,00	103.670,00	98,7
3.	Izgradnja vrtića	2.887.400,00	1.928.095,00	66,8
4.	Asfaltiranje općinskih cesta	850.000,00	864.085,00	101,7
5.	Odvodnja i vodovod	110.000,00	110.076,00	100,1
	Ukupno	4.162.700,00	3.230.109,00	77,6

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 4.162.700,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 3.230.109,00 kn, što je za 932.591,00 kn ili 22,4 % manje od plana. Izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže obrazloženje odstupanja.

Državni ured za reviziju preporučuje, u slučajevima značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 69 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Šandrovac za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 69

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Šandrovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje atmosferskih voda	50.000,00	50.000,00	100
2.	Održavanje nerazvrstanih cesta	420.000,00	413.879,00	98,5
3.	Održavanje javnih površina	746.500,00	699.894,00	93,8
4.	Održavanje javne rasvjete	100.000,00	109.093,00	109,1
5.	Održavanje zgrada i građevina u vlasništvu općine	427.000,00	384.675,00	90,1
6.	Ostale komunalne usluge- zaštita okoliša	77.000,00	77.058,00	100,1
	Ukupno	1.820.500,00	1.734.599,00	95,3

Programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. doneseni su prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (2020.) te nisu doneseni prema djelatnostima utvrđenim navedenom Odlukom.

Državni ured za reviziju preporučuje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Šandrovac i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Za obavljanje poslova održavanja javne rasvjete u 2020. s odabranim ponuditeljem zaključen je ugovor o održavanju javne rasvjete na razdoblje od četiri godine. Ugovorom je utvrđena cijena potrošnog materijala, cijena sata rada radnika i strojeva te da će se poslovi obavljati na zahtjev općine, a nije ugovoreno jamstvo izvoditelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljanje komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama povjeravati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Šandrovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela. Općina Šandrovac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Šandrovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Šandrovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Šandrovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Šandrovac **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Šandrovac

Općina Šandrovac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Šandrovac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Šandrovac.

Općina Štefanje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Štefanje utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 72,18 km², a obuhvaća devet naselja s 2 030 stanovnika.

U tablici broj 70 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Štefanje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 70

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Štefanje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redn i broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Opći na Štefa nje	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	93	28	60	5
2	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Pojedinačna stabla	6	6	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	2	2	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	2	0	2	0
		Javni zdenci	1	1	0	0
		Druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja	15	15	0	0
5.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	337	0	0	337
		Kandelabri (sa dvije lampe)	10	10	0	0
		Kandelabri (sa jednom lampom)	9	9	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	7	0	0
		Mrtvačnica	1	1	0	0
		Prostor za ispraćaj pokojnika	1	1	0	0
		Pješačke staze na groblju	7	7	0	0
Ukupno			494	90	62	342

Općina Štefanje je do kolovoza 2020. evidentirala 494 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 90 ili 18,2 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 62 ili 12,6 % u javnom vlasništvu te 342 ili 69,2 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Štefanje je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 494 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Štefanje nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Štefanje u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Štefanje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Štefanje obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Štefanje je u listopadu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i tri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi i održavanje društvenih domova). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Štefanje u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 71 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Štefanje, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 71

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Štefanje, prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Štefanje
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanja javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje društvenih domova	
9.	Deratizacija, dezinsekcija i dezinfekcija	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
10.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
11.	Održavanje javne rasvjete	
12.	Usluge ukopa pokojnika	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Općina Štefanje je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja za 2019. iskazani su rashodi za opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda i izgradnju vatrogasnog doma, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja u okviru utvrđenih poslova po djelatnostima. Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Štefanje nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Štefanje je u studenom 2018. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 12,00 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 9,60 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada i jedan koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,40 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Štefanje je u listopadu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Štefanje u 2019. i 2020. obavljalo se 12 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a jedna komunalne djelatnosti nije obavljena (održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda). Općina Štefanje obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Štefanje obavljalo je devet komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanja javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje društvenih domova, usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova), a tri komunalne djelatnosti (održavanje javne rasvjete, obavljanje dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija te veterinarsko-higijeničarske poslove) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima povjeravanje dimnjačarskih poslova i usluga ukopa planirano je povjeriti pravnom ili fizičkom osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a obavljalo ih je trgovačko društvo u vlasništvu Općine prema ranijim odlukama o komunalnoj djelatnosti. Poslovi obavljanja dimnjačarskih poslova povjereni su trgovačkom društvu kojeg je osnovala Općina na temelju ugovora zaključeno 2017., a poslovi ukopa pokojnika obavljani su po ugovoru za održavanje groblja iz 2017.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Štefanje, a kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga (usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine te su objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Štefanje i trgovačko društvo (isporučitelj usluga).

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Štefanje je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 12.241.453,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 12.223.170,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Štefanje iznose 8.462.155,00 kn, od čega se 2.949.086,00 kn odnosi za opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda i izgradnju vatrogasnog doma, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.513.069,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Štefanje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 525.190,00 kn, što čini 9,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 72 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Štefanje za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 72

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Štefanje za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Javne površine i prostori	4.139.500,00	3.929.769,00	94,9
2.	Nerazvrstane ceste	3.471.117,00	3.269.867,00	94,2
3.	Opskrba pitkom vodom	80.000,00	46.250,00	57,8
4.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	200.000,00	200.000,00	100,0
5.	Groblja i krematoriji	40.000,00	37.500,00	93,8
6.	Održavanje čistoće	30.000,00	24.875,00	82,9
Ukupno		7.960.617,00	7.508.261,00	94,3

U tablici broj 73 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Štefanje za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 73

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Štefanje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	657.500,00	621.558,00	94,5
2.	Održavanje javnih površina	20.000,00	34.250,00	171,3
3.	Održavanje javnih zelenih površina	100.000,00	93.883,00	93,9
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	89.000,00	88.707,00	99,7
5.	Održavanje javne rasvjete	122.000,00	115.496,00	94,7
Ukupno		988.500,00	953.894,00	96,5

Programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. doneseni su prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (2019.) te nisu doneseni prema utvrđenim djelatnostima.

Državni ured za reviziju preporučuje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Štefanje i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanje javne rasvjete i izvršeni su na temelju ugovora zaključenog 2017. na razdoblje od četiri godina. Ugovorom je utvrđena cijena potrošnog materijala, sata rada radnika i strojeva te da će se poslovi obavljati na zahtjev općine.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Štefanje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela. Općina Štefanje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Štefanje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Štefanje

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Štefanje ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Štefanje **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Štefanje

Općina Štefanje prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Štefanje.

Općina Velika Pisanica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Velika Pisanica utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 83,67 km², a obuhvaća osam naselja s 1 781 stanovnika. Područje pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 74 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Velika Pisanica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 74

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Velika Pisanica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Velika Pisanica	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	48	9	32	7
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	1	0	1
		Pločnici	1	0	1	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	1	0	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	1	1	0	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	3	3	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	8	3	5	0
		Javni satovi	1	1	0	0
		Ploče s planom naselja	3	3	0	0
		Oznake kulturnih dobara	3	3	0	0
		Oznake sadržaja turističke namjene	8	8	0	0
	Spomenici i skulpture	1	1	0	0	
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	14	14	0	0
Ukupno			95	49	38	8

Općina Velika Pisanica je do kolovoza 2020. evidentirala 95 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 49 ili 51,6 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 38 ili 40,0 % u javnom vlasništvu te osam ili 8,4 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Velika Pisanica je ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 95 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture). Osim toga, u evidenciji komunalne infrastrukture navedena je i javna rasvjeta za 26 naselja (bez broja rasvjetnih tijela i broja ormara za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom) i vlasništva. Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Velika Pisanica nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Velika Pisanica u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Velika Pisanica evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Velika Pisanica obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Velika Pisanica je u prosincu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno devet komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i tri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi i sanacija divljih odlagališta). Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Pisanica u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 75 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Pisanica, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 75

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Pisanica, prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanja javnih zelenih površina	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Velika Pisanica
2.	Održavanje groblja	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje čistoće javnih površina u ljetnim i zimskim uvjetima	
5.	Usluge ukopa pokojnika	
6.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
7.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Deratizacija, dezinfekcija i dezinfekcija	
10.	Veterinarsko higijeničarski poslovi	
11.	Sanacija divljih odlagališta	

Općina Velika Pisanica je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja i održavanja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnju, dodatna ulaganja i održavanje zgrada (centra za udruge, zgradu međugeneracijskog centar, multikulturalni centar, društvene domove), što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja u okviru utvrđenih poslova po djelatnostima. Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Velika Pisanica nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Velika Pisanica je u siječnju 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, obračun, način i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 7,00 kn/m³, u drugoj zoni u iznosu od 5,00 kn/m³, a u trećoj u iznosu od 3,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,33 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Velika Pisanica je u 2009. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Velika Pisanica u 2019. i 2020. obavljalo se devet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a dvije komunalne djelatnosti nisu obavljane (veterinarsko higijeničarski poslovi i sanacija divljih odlagališta). Općina Velika Pisanica obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Velika Pisanica obavljalo je sedam komunalnih djelatnosti (održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje čistoće javnih površina u ljetnim i zimskim uvjetima, usluge ukopa pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova, održavanje nerazvrstanih cesta), a dvije komunalne djelatnosti (održavanje javne rasvjete, obavljanje dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Velika Pisanica kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga (usluge ukopa pokojnika i obavljanje dimnjačarskih poslova) donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge uz suglasnost Općine, a nisu objavljeni u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Velika Pisanica. Trgovačko društvo (isporučitelj usluga) nema mrežne stranice.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga kod obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Velika Pisanica je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 6.141.865,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 6.608.851,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Velika Pisanica iznose 3.146.772,00 kn, od čega se 882.531,00 kn odnosi za izgradnju, dodatna ulaganja i održavanje zgrada (centra za udruge, zgradu međugeneracijskog centar, multikulturalni centar, društvene domove), što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.264.241,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Velika Pisanica je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 911.265,00 kn, što čini 40,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 76 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Velika Pisanica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 76

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Velika Pisanica za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Izgradnja i projektiranje cesta i nogostupa	1.115.000,00	1.114.343,00	99,9
2.	Izgradnja mrtvačnica i groblja	226.100,00	190.968,00	84,5
3.	Javna rasvjeta	7.100,00	7.045,00	99,2
4.	Izgradnja i dodatna ulaganja u spomenike i parkove	75.000,00	75.000,00	100,0
5.	Izgradnja centra udruga	12.000,00	11.875,00	99,0
6.	Uređenje centra za kulturne manifestacije	183.700,00	182.920,00	99,6
7.	Dodatna ulaganja na zgradu općine	62.200,00	62.090,00	99,8
8.	Dodatna ulaganja u zgradu međugeneracijskog centra	441.000,00	440.536,00	99,9
9.	Dodatna ulaganja u dom Babinac	34.400,00	0,00	0,0
10.	Dodatna ulaganja u dom Nova Pisanica	32.000,00	31.306,00	97,8
11.	Dodatna ulaganja i adaptacija u zgradi multikulturalnog centra	122.000,00	120.846,00	99,1
Ukupno		2.310.500,00	2.236.929,00	96,8

U tablici broj 77 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Velika Pisanica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 77

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Velika Pisanica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje uređaja i javnu rasvjetu	352.600,00	359.223,00	101,9
2.	Održavanje i uređenje javnih površina	140.000,00	130.912,00	93,5
3.	Održavanje nerazvrstanih cesta	245.000,00	222.592,00	90,9
4.	Uređenje spomen obilježja i parkova	1.000,00	300,00	30,0
5.	Održavanje zgrada i građevinskih objekata za redovno korištenje	125.300,00	117.030,00	93,4
6.	Održavanje zgrade općine za redovno korištenje	38.400,00	32.958,00	85,8
7.	Zaštita okoliša	56.200,00	46.828,00	83,3
Ukupno		958.500,00	909.843,00	94,9

Rashodi za deratizaciju, dezinfekciju i dezinfekciju u iznosu od 46.550,00 kn iskazani su unutar rashoda za zaštitu okoliša, iako su odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje poslove deratizaciju, dezinfekciju i dezinsekciju planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju okvirnog sporazuma zaključenog 2014. na razdoblje od četiri godine. Ugovorom je utvrđena jedinična cijena po troškovniku, a radovi se obavljati na zahtjev općine, a nije ugovoreno jamstvo izvoditelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju nalaže u svim slučajevima povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora ugovarati sve propisane elemente uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Velika Pisanica ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Velika Pisanica organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvijetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Velika Pisanica te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Pisanica

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Velika Pisanica ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture, na objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Pisanica **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Velika Pisanica

Općina Velika Pisanica prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Velika Pisanica.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Pisanica.

Općina Velika Trnovitica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Velika Trnovitica utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 60,43 km², a obuhvaća osam naselja s 1 370 stanovnika.

U tablici broj 78 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Velika Trnovitica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Velika Trnovitica u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 78

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Velika Trnovitica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Velika Trnovitica	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	33	12	21	0
2.	Javne zelene površine	Parkovi	2	1	1	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	1	1	0	0
		Zelene površine uz ceste i ulice	1	1	0	0
3.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	4	4	0	0
4.	Javna rasvjeta	Rasvjetna tijela	317	317	0	0
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	3	2	1	0
		Mrtvačnice	2	2	0	0
Ukupno			363	340	23	0

Općina Velika Trnovitica je do kolovoza 2020. evidentirala 363 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 340 ili 93,7 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, a 23 ili 6,3 % na zemljištu u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Velika Trnovitica ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 363 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture). Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojiva i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Velika Trnovitica nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Velika Trnovitica u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Velika Trnovitica evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Velika Trnovitica obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Velika Trnovitica je u svibnju 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno devet komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i pet komunalnih djelatnosti od značaja za Općinu (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, veterinarsko-higijeničarski poslovi, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta, održavanje društvenih domova i prostorija mjesnih domova) propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Trnovitica Pisanica u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 79 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Trnovitica, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 79

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Trnovitica, prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Velika Trnovitica
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
4.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
5.	Održavanje javnih zelenih površina	
6.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
7.	Održavanje groblja	
8.	Održavanje čistoće javnih površina	
9.	Održavanje javne rasvjete	
10.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	
11.	Veterinarsko - higijeničarski poslovi	
12.	Prigodno ukrašavanje naselja	
13.	Sanacija divljih odlagališta	
14.	Održavanje društvenih domova i prostora mjesnih domova	

Općina Velika Trnovitica je, istodobno s donošenjem proračuna donijela programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja u okviru utvrđenih poslova po djelatnostima. Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Velika Trnovitica nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Velika Trnovitica je u prosincu 2018. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 3,00 kn/m³, a u drugoj zoni u iznosu od 1,50 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene je jedna zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene, rok i način plaćanja komunalne naknade, obračun komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 3,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Velika Trnovitica je 2019. donijela Odluku o komunalnom redu i izmjene i dopune 2018., kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Velika Trnovitica u 2019. i 2020. obavljalo se 14 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega jedna uslužna komunalna djelatnost (dimnjačarski poslovi). Općina Velika Trnovitica obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Pravne ili fizičke osobe, na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica, obavljale su 13 komunalnih djelatnosti (održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina održavanje javne rasvjete, dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, veterinarsko - higijeničarski poslovi, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta, održavanje društvenih domova i prostora mjesnih domova), a jednu komunalnu djelatnost (dimnjačarske poslove) obavljalo je trgovačko društvo u suvlasništvu općine Velika Trnovitica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Velika Trnovitica (9,2 % vlasništva), a kojem je povjereno obavljanje dimnjačarske poslove, donijelo je opće uvjete isporuke i cjenike komunalnih usluga koji su objavljeni na mrežnim stranicama trgovačkog društva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Velika Trnovitica je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 5.882.516,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 5.036.756,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Velika Trnovitica iznose 1.962.771,00 kn, Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Velika Trnovitica je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 864.384,00 kn, što čini 44,0 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 80 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Velika Trnovitica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa

Tablica broj 80

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Velika Trnovitica za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Uređenje mjesnih domova	200.000,00	0,00	-
2.	Izgradnja nogostupa	600.000,00	587.503,00	97,9
3.	Rekonstrukcija javne rasvjete	246.113,00	246.113,00	100,0
4.	Parkiralište uz groblje	415.799,00	415.799,00	100,0
	Ukupno	1.461.912,00	1.249.415,00	85,5

Rashodi za uređenje mjesnih domova planirani su u iznosu od 200.000,00 kn, a nisu ostvareni u izvješću o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture nema obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici broj 81 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Velika Trnovitica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 81

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Velika Trnovitica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	430.000,00	427.322,00	99,4
2.	Održavanje cesta u zimskim uvjetima	11.000,00	11.000,00	100,0
3.	Javna rasvjeta	28.000,00	27.960,00	99,9
5.	Održavanje groblja	250.000,00	247.074,00	98,8
	Ukupno	719.000,00	713.356,00	99,2

Programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. doneseni su prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (2019.) te nisu doneseni prema djelatnostima utvrđenim navedenom odlukom.

Državni ured za reviziju preporučuje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Velika Trnovitica i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta (ugovor zaključen 2017.), deratizaciju, dezinfekciju i dezinfekciju (ugovor zaključen 2018.), održavanje javna rasvjeta (ugovor zaključen 2015.), održavanje javnih površina i održavanje groblja i mrtvačnica (ugovor zaključen 2013.) ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno njihovo obavljanje. Ugovori sadrže propisane odredbe o vremenu na koje se zaključuju, vrstu i opseg ugovorenih poslova, načinu određivanja njihove cijene, ali ne i odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju nalaže u svim slučajevima povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– **Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom**

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Velika Trnovitica ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog jedinog upravnog odjela. Općina Velika Trnovitica organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Velika Trnovitica te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Trnovitica

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Velika Trnovitica ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i određeni propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Trnovitica **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom utvrđeni propusti otklonili.

Očitovanje Općine Velika Trnovitica

Općina Velika Trnovitica prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Velika Trnovitica.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Trnovitica.

Općina Veliki Grđevac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Veliki Grđevac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 169,44 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 2 849 stanovnika, pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 82 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Veliki Grđevac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Veliki Grđevac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 82

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture
u Općini Veliki Grđevac po vrstama i prema vlasništvu
nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Veliki Grđevac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	26	11	15	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pločnici	3	1	2	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	6	2	4	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	1	1	0	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	1	1	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	16	16	0	0
		Spomenici i skulpture	1	1	0	0
		Druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja	14	13	0	1
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom	28	28	0	0
		Rasvjetni stupovi	450	450	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	19	19	0	0
8.	Građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza	Izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika	12	0	12	0
Ukupno			578	544	33	1

Općina Veliki Grđevac je do kolovoza 2020. evidentirala 578 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 544 ili 94,1 % građevina i uređaja i u vlasništvu Općine, 33 ili 5,7 % u javnom vlasništvu te jedna ili 0,2 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Veliki Grđevac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 578 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture). Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Veliki Grđevac nije donijela Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, što nije u skladu s odredbama članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za dio nerazvrstanih cesta pribavila je geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Veliki Grđevac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Veliki Grđevac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Veliki Grđevac obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Veliki Grđevac je u 2001. i 2002. donijela tri odluke o komunalnim djelatnostima kojim je određeno devet komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukama su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 83 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Veliki Grđevac, prema odredbama odluka o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 83

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Veliki Grđevac, prema odredbama odluka o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Opskrba pitkom vodom	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Veliki Grđevac
2.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	
3.	Opskrba plinom	
4.	Odlaganje komunalnog otpada	
5.	Održavanje javnih površina	
6.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
7.	Održavanje groblja	
8.	Dimnjačarski poslovi	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
9.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti

Odluke o komunalnim djelatnostima donesene su na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu koje su bile na snazi do kolovoza 2018. i nisu usklađena s odredbama istog Zakona koje su na snazi od kolovoza 2018. Odlukama su kao komunalna djelatnost određeni opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnim vodama, opskrba plinom i odlaganje komunalnog otpada koje važećim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nisu komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti Odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području Općine i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s važećim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Veliki Grđevac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programima građenja za 2019. iskazani su rashodi za opskrba pitkom vodom i odlaganje komunalnog otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja u okviru utvrđenih poslova po djelatnostima. Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Veliki Grđevac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Veliki Grđevac je u prosincu 2018. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena za prvu zonu je u iznosu od 5,00 kn/m³, u drugoj zoni u iznosu od 4,00 kn/m³, a u trećoj zoni u iznosu od 3,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene, rok i način plaćanja komunalne, obračun komunalne naknade, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 0,50 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Veliki Grđevac je 2010. donijela Odluku o komunalnom redu i izmjene i dopune 2018., kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Veliki Grđevac u 2019. i 2020. obavljalo se pet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, a četiri komunalne djelatnosti nisu obavljane (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba plinom i odlaganje komunalnog otpada). Općina Veliki Grđevac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Trgovačko društva čiji je osnivač Općina Veliki Grđevac obavljalo je tri komunalne djelatnosti (održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje groblja), jednu komunalnu djelatnost (održavanje javne rasvjete) obavljana je na temelju zaključenog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a dimnjačarski poslovi obavljani su na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Poslovi obavljanja dimnjačarskih poslova povjereni su pravnoj osobi na temelju ugovora o koncesiji zaključenog 2016., a na cjenik je sastavni dio ugovora i nije mijenjan od 2016. Isporučitelj nije utvrdio opće uvjete isporuke, a cjenik dimnjačarskih poslova nije objavljen u službenom glasilu ni na mrežnim stranicama Općine Veliki Grđevac. Isporučitelj usluge nemaju mrežne stranice.

Državni ured za reviziju nalaže, uz donošenje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga uz suglasnost Općine, osigurati i njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Veliki Grđevac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 10.272.688,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 10.149.966,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Veliki Grđevac iznose 2.479.785,00 kn, od čega se 390.396,00 kn odnosi za izgradnju vodovoda i odlaganje komunalnog otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.089.389,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Veliki Grđevac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 1.685.415,00 kn, što čini 80,7 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 84 daju se podaci o rashodima za građenje komunalne infrastrukture Općine Veliki Grđevac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 84

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Veliki Grđevac za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Uređenje javnih površina	880.000,00	837.350,00	95,2
2.	Izgradnja objekata na groblju	200.000,00	0,00	0,0
3.	Izgradnja vodovoda	350.000,00	328.771,00	93,9
4.	Kanalizacijski kolektor i biopročistač	50.000,00	0,00	0,0
5.	Odlaganje komunalnog otpada	70.000,00	61.625,00	88,0
	Ukupno	1.550.000,00	1.227.746,00	79,2

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 1.550.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.227.746,00 kn, što je za 322.254,00 kn ili 20,8 % manje od plana. Izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže obrazloženje odstupanja.

U tablici broj 85 daju se podaci o rashodima za održavanje komunalne infrastrukture Općine Veliki Grđevac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 85

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Veliki Grđevac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje atmosferskih voda	75.000,00	73.029,00	97,4
2.	Održavanje čistoće javnih površina	15.000,00	8.328,00	55,5
3.	Održavanje javnih površina	413.000,00	369.724,00	89,5
4.	Održavanje nerazvrstanih cesta	1.338.000,00	632.867,00	47,3
5.	Javna rasvjeta	190.000,00	168.091,00	88,5
	Ukupno	2.031.000,00	1.252.039,00	61,6

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 2.031.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.252.039,00 kn, što je za 778.961,00 kn ili 38,4 % manje od plana. Izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže obrazloženje odstupanja.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete zaključenog s pravnom osobom 2015. na razdoblje od četiri godine. Ugovorom je utvrđena cijena potrošnog materijala, cijena sata rada radnika i strojeva te da će se poslovi obavljati na zahtjev općine, a nije ugovoreno jamstvo izvoditelja o ispunjenju ugovora, što nije u skladu s odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži i navedeno jamstvo.

Državni ured za reviziju preporučuje obavljanje komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama povjeravati na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Veliki Grđevac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Veliki Grđevac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Veliki Grđevac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Veliki Grđevac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Veliki Grđevac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima i odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Veliki Grđevac **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Veliki Grđevac

Općina Veliki Grđevac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Veliki Grđevac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Veliki Grđevac i navodi da će poduzeti naložene radnje i aktivnosti kako bi se povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Općina Veliko Trojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Veliko Trojstvo utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 65,09 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 2 741 stanovnika.

U tablici broj 86 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Veliko Trojstvo po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Veliko Trojstvo u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 86

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Veliko Trojstvo po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Veliko Trojstvo	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	59	34	16	9
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pločnici	3	3	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	2	0	0
4..	Javne zelene površine	Cvjetnjaci	3	3	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	15	15	0	0
		Javni športski i rekreacijski prostori	4	4	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	8	8	0	0
		Spomenici i skulpture	1	1	0	0
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom	65	65	0	0
		Rasvjetni stupovi	843	843	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	4	4	0	0
Ukupno			1 007	982	16	9

Općina Veliko Trojstvo je do kolovoza 2020. evidentirala 1 007 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 982 ili 97,5 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 16 ili 1,6 % u javnom vlasništvu te devet ili 0,9 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Veliko Trojstvo ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 1 007 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture). Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Veliko Trojstvo je za nerazvrstane ceste i groblja donijela odluku o proglašenju javnim dobrom, a za drugu imovinu nije poduzimala aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Veliko Trojstvo u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Veliko Trojstvo evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Veliko Trojstvo obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Veliko Trojstvo je u kolovozu 2020. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno šest komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Veliko Trojstvo u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici broj 87 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Veliko Trojstvo, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 87

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Veliko Trojstvo, prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih zelenih površina	Vlastiti pogon Općina Veliko Trojstvo
2.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
3.	Održavanje groblja	
4.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
6.	Održavanje javne rasvjete	

Općina Veliko Trojstvo je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja u okviru utvrđenih poslova po djelatnostima.

Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Osim toga, u programima građenja i održavanja za 2019. iskazani su rashodi za izgradnju kanalizacije, plinovoda, vodovoda i izgradnju dječjeg vrtića te održavanje građevinskih objekata u vlasništvu Općine i mjesnih domova, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Veliko Trojstvo nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima te po izvorima financiranja.

Općina Veliko Trojstvo je prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade, a ožujku 2019. Odluku o komunalnom doprinosu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 6,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 5,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 4,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je jedna zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada i koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 6,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Veliko Trojstvo je u lipnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Veliko Trojstvo u 2019. i 2020. obavljalo se šest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega jedna uslužna komunalna djelatnost (dimnjačarski poslovi). Općina Veliko Trojstvo obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Poslove održavanje komunalne infrastrukture tri komunalne djelatnosti (održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene i održavanje groblja) u 2019. i 2020. obavljali su zaposlenici Općine Veliko Trojstvo jer vlastiti pogon nije osnovan. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, nije propisana mogućnost povjeravanja poslova održavanja komunalne infrastrukture zaposlenicima jedinica lokalne samouprave, osim putem vlastitog komunalnog pogona, koji Općina nije osnovala. Odredbama članka 33. Zakona o komunalnom gospodarstvu, propisano je da komunalne djelatnosti može obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju nalaže komunalne djelatnosti povjeravati na načine propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Poslove održavanja dvije komunalne djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete) obavljale su pravne ili fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora ili narudžbenica, a obavljanje jedne komunalne djelatnosti (dimnjačarski poslovi) obavljalo je trgovačko društvo u vlasništvu druge jedinice lokalne samouprave na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Trgovačko društvo, koje je u vlasništvu druge jedinice lokalne samouprave, a koje obavlja dimnjačarske poslove na području Općine Veliko Trojstvo nije donijelo opće uvjete isporuke i cjenik usluga dimnjačarskih poslova na području Općine Veliko Trojstvo uz suglasnost Općine. Trgovačko društvo (isporučitelj usluga) nema mrežne stranice.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga kod obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti na području Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Veliko Trojstvo je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 13.880.649,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 13.721.482,00 kn.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Veliko Trojstvo iznose 6.888.061,00 kn, od čega se 4.511.779,00 kn odnosi na rashode za izgradnju kanalizacije, plinovoda, vodovoda, dječjeg vrtića te održavanje građevinskih objekata u vlasništvu općine i mjesnih domova, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije komunalna djelatnost, odnosno nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.376.282,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Veliko Trojstvo je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 931.726,00 kn, što čini 39,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici broj 88 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Veliko Trojstvo za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 88

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Veliko Trojstvo za 2019.

kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Izgradnja kanalizacije	49.000,00	38.773,00	79,1
2.	Izgradnja plinovoda	10.000,00	1.619,00	16,2
3.	Izgradnja vodovoda	122.000,00	102.233,00	83,8
4.	Izgradnja nerazvrstanih cesta	1.840.691,00	1.831.380,00	99,5
5.	Dodatna ulaganja u javnu rasvjetu	62.500,00	45.926,00	73,5
6.	Izgradnja dječjeg vrtića	4.225.000,00	4.220.944,00	99,9
7.	Ostali građevinski objekt	27.000,00	19.747,00	73,1
8.	Izgradnja mrtvačnice	37.500,00	0,00	0,0
Ukupno		6.373.691,00	6.260.622,00	98,2

U tablici broj 89 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Veliko Trojstvo za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica broj 89

Izvršenje programa održavanje komunalne infrastrukture
Općine Veliko Trojstvo za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje građevinskih objekata u vlasništvu općine i mjesnih domova	321.100,00	148.210,00	46,2
2.	Javna rasvjeta	94.000,00	85.250,00	90,7
3.	Održavanje nerazvrstanih cesta	340.000,00	328.684,00	96,7
4.	Održavanje poljskih puteva	91.500,00	65.295,00	71,4
5.	Održavanje cesta u zimskim uvjetima	30.000,00	0,00	0,0
Ukupno		876.600,00	627.439,00	71,6

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 876.600,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 627.439,00 kn, što je 249.161,00 kn ili 28,4 % manje od plana. Izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže obrazloženje odstupanja.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja u izvršenju rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane iznose, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna informiranost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. doneseni su prije donošenja Odluke o komunalnim djelatnostima (2020.) te nisu doneseni prema djelatnostima utvrđenim navedenom odlukom.

Državni ured za reviziju preporučuje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Veliko Trojstvo i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenih 2015. na razdoblje od četiri godine te su prestali vrijediti 2019., a u tijeku je postupak odabira novih izvršitelja.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Veliko Trojstvo ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela. Općina Veliko Trojstvo organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Veliko Trojstvo te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Veliko Trojstvo

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Veliko Trojstvo ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, povjeravanje komunalnih djelatnosti na načine propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, na sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture, na objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Veliko Trojstvo **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Veliko Trojstvo

Općina Veliko Trojstvo prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Veliko Trojstvo.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Veliko Trojstvo.

Općina Zrinski Topolovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Zrinski Topolovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Površina Općine je 30,27 km², a obuhvaća tri naselja s 890 stanovnika. Područje pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi.

U tablici broj 90 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Zrinski Topolovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Zrinski Topolovac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica broj 90

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Zrinski Topolovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Zrinski Topolovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	71	19	47	5
2	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	0	2	0
3.	Javne zelene površine	Javni športski i rekreacijski prostori	2	0	2	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Javni zdenci	1	1	0	0
		Spomenici i skulpture	2	2	0	0
		Druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja	4	2	2	0
5	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	27	0	27	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	3	1	0	2
Ukupno			112	25	80	7

Općina Zrinski Topolovac je do kolovoza 2020. evidentirala 112 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 25 ili 22,3 % građevina i uređaja u vlasništvu Općine, 80 ili 71,4 % u javnom vlasništvu te sedam ili 6,3 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Zrinski Topolovac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u kojoj su do kolovoza 2020. uneseni podaci za 112 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, a za njih u pojedinim slučajevima nisu uneseni svi propisani podaci (podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu komunalne infrastrukture, osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture). Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Zrinski Topolovac nije poduzimala aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, osim za nerazvrstane ceste, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisan upis statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige te njeno evidentiranje u katastru.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Zrinski Topolovac u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Zrinski Topolovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svakog pojedinačnog ulaganja u građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Zrinski Topolovac nije obavila popis imovine i obveza za 2019. te nije utvrdila odgovaraju li podaci evidentirani u poslovnim knjigama stvarnom stanju imovine i obveza.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti popis imovine i obveza na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Zrinski Topolovac je 2013. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno devet komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Zrinski Topolovac.

U tablici broj 91 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Zrinski Topolovac, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica broj 91

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Zrinski Topolovac, prema odredbama odluke o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Opskrba pitkom vodom	Trgovačkom društvu druge jedinice lokalne uprave Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada	
3.	Održavanje čistoće javnih površina	
4.	Održavanje javnih površina	
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
6.	Održavanje groblja i prijevoz pokojnika	
7.	Održavanje javne opreme na javnim površinama	
8.	Obavljanje dimnjačarskih poslova.	
9.	Javna rasvjeta	

Odluka o komunalnim djelatnostima nije usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi od kolovoza 2018. Tako su Odlukom o komunalnim djelatnostima određene komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta), koje odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi nisu propisane kao komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području Općine Zrinski Topolovac i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi.

Općina Zrinski Topolovac nije donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., a za 2020. ih je donijela zajedno s proračunom te ih objavila u službenom glasilu kao i izmjene navedenih programa.

Program građenja komunalne infrastrukture za 2020. sadrži procjenu troškova građenja za svaku građevinu u ukupnom iznosu, bez procjene troškova projektiranja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja komunalne infrastrukture u programu građenja komunalne infrastrukture iskazuju odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Osim toga, u programu građenja za 2020. planirani su rashodi za vodoopskrbu i odvodnju, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Program održavanja komunalne infrastrukture za 2020. sadrži vrste djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i izvore financiranja, a ne sadrži opis i opseg poslova održavanja. Prema odredbi članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, gradonačelnik odnosno općinski načelnik predstavničkom tijelu podnosi izvješće o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasilu. Obzirom da za 2019. nisu doneseni programi građenja i održavanja komunalne infrastrukture te predstavničkom tijelu nisu podnesena izvješća o izvršenju navedenih programa.

Državni ured za reviziju nalaže podnositi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture te ih objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Zrinski Topolovac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općina Zrinski Topolovac je u ožujku 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi i o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je jedna zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način obračuna, donošenje rješenja i rokovi plaćanja, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa te izvori sredstava u slučaju oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je u iznosu od 3,00 kn/m³ građevine za koju se plaća, ovisno o njezinoj namjeni. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je da sva naselja čine jednu zonu u kojoj se naplaćuje komunalna naknada i jedan koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne, nekretnine važne za općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te utvrđivanje podataka za obračun i naplatu komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 6,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Zrinski Topolovac je u 2008. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Zrinski Topolovac u 2019. i 2020. obavljalo se pet komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, a četiri komunalne djelatnosti nisu obavljane (opskrba pitkom vodom, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javne opreme na javnim površinama i dimnjačarski poslovi). Općina Zrinski Topolovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno.

Općina Zrinski Topolovac je provedbu komunalnih djelatnosti održavanje čistoće javnih površina, održavanje groblja i prijevoz pokojnika te održavanje javnih površina, obavljala kroz programe javnih radova, a održavanje javne rasvjete i nerazvrstanih cesta obavljani su na temelju narudžbenica, što nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima Zrinski Topolovac prema kojoj se obavljanje navedenih poslova povjerava pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora. Prema odredbama članka 48. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinica lokalne samouprave može obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz njezina proračuna povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje komunalne djelatnosti organizirati na način utvrđen odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine Zrinski Topolovac i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Zrinski Topolovac je u 2019. ostvarila ukupne prihode i primitke u iznosu od 3.346.204,00 kn, a rashode i izdatke u iznosu od 5.268.266,00 kn.

Općina Zrinski Topolovac za 2019. nije donijela programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture i nije podnijela izvješća o izvršenju navedenih programa. Prema podacima iz glavne knjige, rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture za 2019. ostvareni su u iznosu od 2.380.512,00 kn. Prema podacima iz glavne knjige rashodi za građenje komunalne infrastrukture u 2019. ostvareni su u iznosu od 2.232.180,00 kn, a odnose se na modernizaciju cesta u iznosu od 1.852.036,00 kn, sanaciju klizišta u iznosu od 343.171,00 kn, izradu projektne dokumentacije za šetnicu u iznosu od 25.000,00 kn i javnu rasvjetu u iznosu od 11.973,00 kn.

Prema podacima iz glavne knjige, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 148.332,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 91.487,00 kn (održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 88.187,00 kn i zimska služba u iznosu od 3.300,00 kn), javnu rasvjetu u iznosu od 51.835,00 kn (električna energija u iznosu od 47.737,00 kn, održavanje javne rasvjete u iznosu od 4.098,00 kn) te održavanje groblja u iznosu od 5.010,00 kn.

Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Zrinski Topolovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 176.650,00 kn, što čini 7,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Zrinski Topolovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela. Općina Zrinski Topolovac organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvijetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Zrinski Topolovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Zrinski Topolovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Zrinski Topolovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2020., da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na upravljanje komunalnom infrastrukturom, a odnose se na to da se ne poduzimaju aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na popis imovine i obveza koncem poslovne godine skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima i komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, obavljanje komunalnih djelatnosti organizirati na način utvrđen odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima Općine i Zakona o komunalnom gospodarstvu, na podnošenje izvješća predstavničkom tijelu o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture te ih objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Zrinski Topolovac **neučinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Zrinski Topolovac

Općina Zrinski Topolovac prihvatila je Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, a koji se odnosi na Općinu Zrinski Topolovac.

U očitovanju navodi da prihvaća sve dane naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Zrinski Topolovac i navodi da će postupiti prema danim nalozima i preporukama.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je većina jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da provode aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da su donijele odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njihovu području i organizacijski oblici obavljanja, da su donijele godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture i da su gradonačelnici i općinski načelnici podnijeli predstavničkim tijelima izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da su donijele i da primjenjuju odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organiziraju na propisani način, da se opći uvjeti isporuke i cjenici komunalnih usluga donose uz njihovu suglasnost i da osiguravaju njihovu javnu objavu, da organiziraju i financiraju građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadziru građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na to da neke jedinice lokalne samouprave nisu ustrojile evidenciju komunalne infrastrukture, da neke jedinice nisu poduzimale aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na unošenje propisanih podataka u evidencije komunalne infrastrukture, kao i podataka o statusu komunalne infrastrukture u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluka o komunalnim djelatnostima i odluka o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na organiziranje obavljanja komunalnih djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost organiziranja i financiranja građenja i održavanja komunalne infrastrukture s donesenim programima građenja i održavanja, na ugovaranje jamstva izvršitelja o ispunjenju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Grubišno Polje **učinkovito**, u gradovima Bjelovar, Čazma, Daruvar, Garešnica te općinama Berek, Dežanovac, Kapela, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Šandrovac, Štefanje i Velika Trnovitica **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, u općinama Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Sirač, Velika Pisanica, Veliko Grđevac i Veliko Trojstvo **djelomično učinkovito**, a u općinama Severin i Zrinski Topolovac **neučinkovito** te su jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije dani sljedeći nalozi i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidentiranje komunalne infrastrukture

- 1.1. Ustrojiti evidenciju cjelokupne komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, kontinuirano je nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te je voditi tako da sadrži sve podatke propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 1.2. Ustrojiti evidenciju cjelokupne komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, kontinuirano je nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te je voditi tako da sadrži sve podatke propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 1.3. Poduzimati aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave u zemljišnim knjigama i katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 1.4. Procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske .
- 1.5. Na kraju svake poslovne godine popisivati imovinu i obveze, procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te je evidentirati u poslovnim knjigama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

2. Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom
  - 2.1. Donijeti odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi te uskladiti odredbe odluke o komunalnim djelatnostima kojima se uređuje obavljanje komunalnih djelatnosti s organizacijskim oblicima njihova obavljanja.
  - 2.2. Programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući iskaz troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.
  - 2.3. U programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.
  - 2.4. Podnositi izvješća o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu te ih objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
  - 2.5. Odluku o komunalnom redu uskladiti s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi te njome osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
3. Upravljanje komunalnom infrastrukturom
  - 3.1. Obavljanje svih komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave organizirati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima.
  - 3.2. Osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području jedinice lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
  - 3.3. U programima građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture i izvješćima o njihovu izvršenju rashode za građenje komunalne infrastrukture iskazivati po vrstama komunalne infrastrukture na koju se odnose, a rashode za održavanje komunalne infrastrukture po komunalnim djelatnostima kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima.
  - 3.4. Programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi po djelatnostima koje su utvrđene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

- 3.5. Kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.
  - 3.6. Kod povjeravanja obavljanja komunalnih djelatnosti pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ugovarati sve propisane elemente, uključujući i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
4. Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom
- 4.1. Analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.
  - 4.2. Uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja i otklonili propusti u vezi s evidentiranjem i upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad učinkovitošću u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Prilog 1

Broj komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019. i 2020., prema organizacijskim oblicima obavljanja

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti prema organizacijskim oblicima obavljanja propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu						Broj komunalnih djelatnosti prema drugim oblicima obavljanja				Broj komunalnih djelatnosti koje jedinica lokalne samouprave obavlja zajednički s drugim jedinicama
			Trgovačko društvo čiji je osnivač jedna ili više jedinica lokalne samouprave	Javna ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave	Vlastiti pogon	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti	Ukupno	Zaposlenici bez osnivanja vlastitog pogona	Javni radovi	Drugi način (razni izvoditelji bez zaključiva nja ugovora)	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6	7	8 (3+4+5+6+7)	9	10	11	12 (9+10+11)	13
1.	Grad Bjelovar	12	6	0	0	1	5	12	0	0	0	0	0
2.	Grad Čazma	13	11	0	0	0	2	13	0	0	0	0	0
3.	Grad Daruvar	14	12	0	0	0	2	14	0	0	0	0	0
4.	Grad Garešnica	13	10	0	0	0	3	13	0	0	0	0	0
5.	Grad Grubišno Polje	19	14	0	0	0	5	19	0	0	0	0	0
6.	Općina Berek	15	13	0	0	0	2	15	0	0	0	0	0
7.	Općina Dežanovac	12	9	0	0	0	3	12	0	0	0	0	0
8.	Općina Đulovac	12	4	0	0	0	8	12	0	0	0	0	0
9.	Općina Hercegovac	8	1	0	0	0	5	6	2	0	0	2	0
10.	Općina Ivanska	13	11	0	0	0	2	13	0	0	0	0	0
11.	Općina Kapela	11	9	0	0	0	2	11	0	0	0	0	0
12.	Općina Končanica	11	9	0	0	0	2	11	0	0	0	0	0
13.	Općina Nova Rača	11	9	0	0	0	2	11	0	0	0	0	0
14.	Općina Rovišće	13	9	0	0	0	4	13	0	0	0	0	0
15.	Općina Severin	10	0	0	5	0	5	10	0	0	0	0	0
16.	Općina Sirač	12	7	0	0	0	5	12	0	0	0	0	0
17.	Općina Šandrovac	13	9	0	0	0	4	13	0	0	0	0	0
18.	Općina Štefanje	12	9	0	0	0	3	12	0	0	0	0	0
19.	Općina Velika Pisanica	9	7	0	0	0	2	9	0	0	0	0	0
20.	Općina Velika Trnovitica	14	1	0	0	0	13	14	0	0	0	0	0
21.	Općina Veliki Grđevac	5	3	0	0	1	1	5	0	0	0	0	0
22.	Općina Veliko Trojstvo	6	0	0	0	1	2	3	3	0	0	3	0
23.	Općina Zrinski Topolovac	5	0	0	0	0	2	2	0	3	0	3	0

Prilog 2

Podaci o obavljanju uslužnih komunalnih djelatnosti u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019. i 2020.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupan broj uslužnih komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave	Broj uslužnih komunalnih djelatnosti za koje su opći uvjeti isporuke i/ili cjenik doneseni uz suglasnost jedinice lokalne samouprave	Broj uslužnih komunalnih djelatnosti za koje su opći uvjeti isporuke objavljeni u službenom glasilu/na mrežnim stranicama JLS i/ili na mrežnim stranicama isporučitelja	Jedinica lokalne samouprave je o primjeni nove cijene obavještavala nadležno središnje tijelo državne uprave i/ili upravno tijelo županije (da/ne)
	1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	4	4	4	da
2.	Grad Čazma	3	3	3	ne
3.	Grad Daruvar	4	4	4	-
4.	Grad Garešnica	3	3	3	-
5.	Grad Grubišno Polje	3	3	3	ne
6.	Općina Berek	3	3	3	ne
7.	Općina Dežanovac	1	1	1	ne
8.	Općina Đulovac	0	0	0	-
9.	Općina Hercegovac	1	1	1	ne
10.	Općina Ivanska	2	2	0	ne
11.	Općina Kapela	1	1	0	-
12.	Općina Končanica	1	1	1	da
13.	Općina Nova Rača	2	2	0	ne
14.	Općina Rovišće	2	2	0	ne
15.	Općina Severin	1	1	0	-
16.	Općina Sirač	2	1	1	ne
17.	Općina Šandrovac	2	2	2	ne
18.	Općina Štefanje	2	2	2	ne
19.	Općina Velika Pisanica	2	2	0	ne
20.	Općina Velika Trnovitica	1	1	1	ne
21.	Općina Veliki Grđevac	1	1	0	ne
22.	Općina Veliko Trojstvo	2	1	1	-
23.	Općina Zrinski Topolovac	0	0	0	ne

Prilog 3

Podaci o donošenju programa građenja i održavanja komunalne
infrastrukture za 2019. i izvještavanju o njihovu izvršenju u
jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Donošenje programa (da/ne)	Objava programa u službenom glasilu (da/ne)	Podneseno izvješće o izvršenju programa predstavničkom tijelu (da/ne)	Objava izvješća u službenom glasilu (da/ne)	Izrađeno izvješće o stanju u prostoru (da/ne)
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bjelovar	da	da	da	da	da
2.	Grad Čazma	da	da	da	da	ne
3.	Grad Daruvar	da	da	da	da	ne
4.	Grad Garešnica	da	da	da	da	ne
5.	Grad Grubišno Polje	da	da	da	da	da
6.	Općina Berek	da	da	da	da	ne
7.	Općina Dežanovac	da	da	da	da	ne
8.	Općina Đulovac	da	da	da	da	ne
9.	Općina Hercegovac	da	da	da	da	ne
10.	Općina Ivanska	da	da	da/ne*	da/ne*	ne
11.	Općina Kapela	da	da	da	da	ne
12.	Općina Končanica	da	da	da	da	ne
13.	Općina Nova Rača	da	da	da	da	ne
14.	Općina Rovišće	da	da	da	da	ne
15.	Općina Severin	da	da	da	da	ne
16.	Općina Sirač	da	da	da	da	ne
17.	Općina Šandrovac	da	da	da	da	ne
18.	Općina Štefanje	da	da	da	da	ne
19.	Općina Velika Pisanica	da	da	da	da	ne
20.	Općina Velika Trnovitica	da	da	da	da	ne
21.	Općina Veliki Grđevac	da	da	da	da	ne
22.	Općina Veliko Trojstvo	da	da	da	da	ne
23.	Općina Zrinski Topolovac	ne	ne	ne	ne	ne

* Izvješće je podneseno za program građenja, a nije podneseno za program održavanja komunalne infrastrukture

Prilog 4

Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, kao zakonom propisanih izvora namijenjenih za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2019.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj stanovnika prema popisu iz 2011.	Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa za 2019. u kn				Rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture za 2019. u kn			Udjel prihoda od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa u rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u %
			Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Šumski doprinos	Ukupno	Građenje komunalne infrastrukture	Održavanje komunalne infrastrukture	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7	8	9 (7+8)	10
1.	Grad Bjelovar*	40.276	3.163.623,00	14.609.175,00	315.060,00	22.345.379,00	14.893.510,00	23.296.619,00	38.190.129,00	58,5
2.	Grad Čazma	8.077	313.562,00	2.547.208,00	1.703.014,00	4.563.784,00	372.000,00	10.128.000,00	10.500.000,00	43,5
3.	Grad Daruvar	11.633	278.915,00	3.017.342,00	100.700,00	3.396.957,00	408.192,00	5.625.096,00	6.033.288,00	56,3
4.	Grad Garešnica	10.472	226.222,00	1.841.445,00	861.513,00	2.929.180,00	810.623,00	4.257.806,00	5.068.429,00	57,8
5.	Grad Grubišno Polje	6.478	45.700,00	1.468.838,00	1.634.310,00	3.148.848,00	1.830.087,00	1.369.205,00	3.199.292,00	98,4
6.	Općina Berek	1.443	14.925,00	120.006,00	910.373,00	1.045.304,00	5.393.801,00	524.921,00	5.918.722,00	17,7
7.	Općina Dežanovac	2.715	76.417,00	384.288,00	272.253,00	732.958,00	914.390,00	1.252.342,00	2.166.732,00	33,8
8.	Općina Đulovac	3.245	8.707,00	1.176,00	1.073.663,00	1.083.546,00	5.621.767,00	1.348.284,00	6.970.051,00	15,5
9.	Općina Hercegovac	2.383	45.681,00	351.136,00	206.995,00	603.812,00	425.673,00	747.063,00	1.172.736,00	51,5
10.	Općina Ivanska**	2.911	2.744,00	394.500,00	766.777,00	1.164.021,00	0,00	3.203.995,00	3.203.995,00	36,3
11.	Općina Kapela	2.984	17.944,00	356.990,00	813.790,00	1.188.724,00	4.954.775,00	673.371,00	5.628.146,00	21,1
12.	Općina Končanica	2.360	23.639,00	358.202,00	68.514,00	450.355,00	593.545,00	508.611,00	1.102.156,00	40,9
13.	Općina Nova Rača	3.433	7.998,00	394.356,00	228.783,00	631.137,00	1.667.252,00	1.280.447,00	2.947.699,00	21,4
14.	Općina Rovišće	4.822	108.269,00	684.311,00	468.498,00	1.261.078,00	3.901.975,00	1.770.685,00	5.672.660,00	22,2
15.	Općina Severin	877	0,00	126.554,00	34.877,00	161.431,00	2.413.698,00	230.752,00	2.644.450,00	6,1
16.	Općina Sirač	2.218	858,00	499.149,00	1.240.493,00	1.740.500,00	1.169.256,00	1.398.928,00	2.568.184,00	67,8
17.	Općina Šandrovac	1.776	220,00	362.845,00	352.180,00	715.245,00	864.085,00	1.349.924,00	2.214.009,00	32,3
18.	Općina Štefanje	2.030	17.672,00	302.673,00	204.845,00	525.190,00	4.559.175,00	953.894,00	5.513.069,00	9,5

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj stanovnika prema popisu iz 2011.	Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa za 2019. u kn				Rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture za 2019. u kn			Udjel prihoda od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa u rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u %
			Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Šumski doprinos	Ukupno	Građenje komunalne infrastrukture	Održavanje komunalne infrastrukture	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7	8	9 (7+8)	10
19.	Općina Velika Pisanica	1.781	15.629,00	231.247,00	664.389,00	911.265,00	1.387.356,00	876.885,00	2.264.241,00	40,2
20.	Općina Velika Trnovitica	1.370	3.189,00	170.330,00	690.865,00	864.384,00	1.249.415,00	713.356,00	1.962.771,00	44,0
21.	Općina Veliki Grđevac	2.849	33.276,00	391.940,00	1.260.199,00	1.685.415,00	837.350,00	1.252.039,00	2.089.389,00	80,7
22.	Općina Veliko Trojstvo	2.741	40.237,00	568.473,00	323.016,00	931.726,00	1.897.053,00	479.229,00	2.376.282,00	39,2
23.	Općina Zrinski Topolovac***	890	22.919,00	76.596,00	77.135,00	176.650,00	2.232.180,00	148.332,00	2.380.512,00	7,4
Ukupno		119.764	4.468.346,00	29.258.780,00	14.272.242,00	52.256.889,00	58.397.158,00	63.389.784,00	121.786.942,00	42,9

* Na temelju Zakona o cestama i Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, Grad Bjelovar je u 2019. ostvario i sredstva naknade za uporabu javnih cesta u iznosu od 4.257.521,00 kn, koja se koriste za financiranje građenja i održavanja nerazvrstanih cesta. Tako je Grad Bjelovar sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade, šumskog doprinosa i naknade za uporabu javnih cesta ostvario u iznosu od 22.345.379,00 kn što čini 58,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

** Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture Općine Ivanska za 2019. iskazani su prema izvješću o izvršenju proračuna za 2019.

*** Rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture Općine Zrinski Topolovac za 2019. iskazani su prema rashodima evidentiranim u glavnoj knjizi za 2019.

Prilog 5

Podaci o jediničnoj vrijednosti komunalnog doprinosa i vrijednosti boda komunalne naknade u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije koncem 2020.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za 1. zonu u kn/m ³		Postotak najviše jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa za 1. zonu u odnosu na prosječne troškove građenja m ³ građevine u RH	Godišnja vrijednost boda komunalne naknade u kn/m ²
		Najniža	Najviša		
	1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	20,00	50,00	3,6	5,76
2.	Grad Čazma	15,00	21,00	1,5	3,60
3.	Grad Daruvar	6,00	18,00	1,3	0,35
4.	Grad Garešnica	40,00	40,00	2,9	3,00
5.	Grad Grubišno Polje	2,00	10,00	0,7	0,40
6.	Općina Berek	5,00	5,00	0,4	0,17
7.	Općina Dežanovac	8,00	10,00	0,7	3,60
8.	Općina Đulovac*	5,00	5,00	0,4	0,00
9.	Općina Hercegovac	1,00	5,00	0,4	0,25
10.	Općina Ivanska	5,60	5,60	0,4	0,50
11.	Općina Kapela	1,00	2,00	0,1	4,00
12.	Općina Končanica	20,00	20,00	1,4	4,20
13.	Općina Nova Rača	22,00	22,00	1,6	3,00
14.	Općina Rovišće	9,00	9,00	0,7	0,40
15.	Općina Severin	5,00	5,00	0,4	4,00
16.	Općina Sirač	10,00	10,00	0,7	0,22
17.	Općina Šandrovac	7,00	7,00	0,5	1,00
18.	Općina Štefanje	12,00	12,00	0,9	0,35
19.	Općina Velika Pisanica	7,00	7,00	0,5	0,33
20.	Općina Velika Trnovitica	3,00	3,00	0,2	3,00
21.	Općina Veliki Grđevac	5,00	3,00	0,2	0,50
22.	Općina Veliko Trojstvo	6,00	6,00	0,43	6,00
23.	Općina Zrinski Topolovac	3,00	3,00	0,22	6,00